

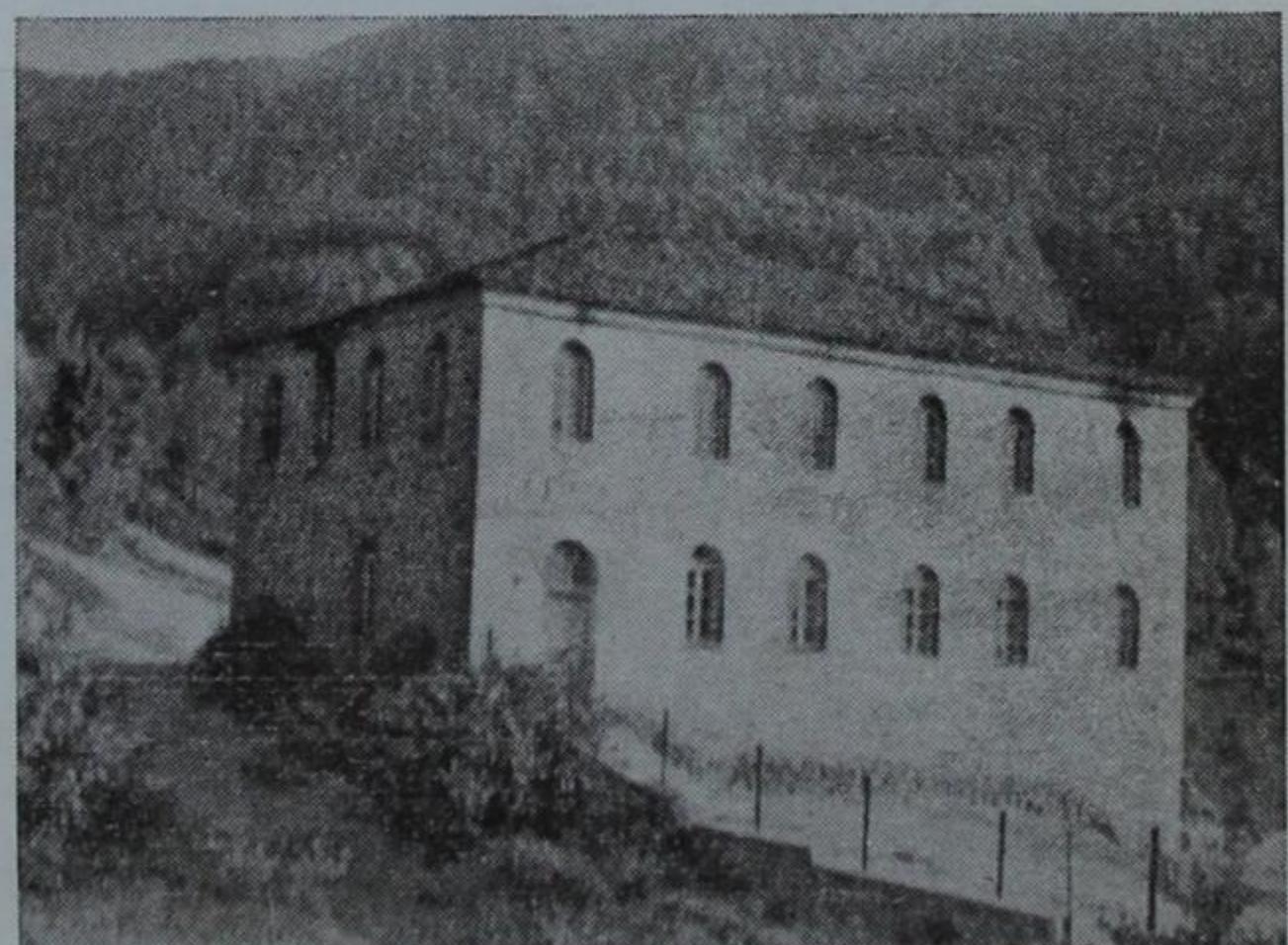
ΚΩΝΙΤΣΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1963

ΕΤΟΣ Α'

ΑΡΙΘ. ΤΕΥΧΟΥΣ 12

• **Η Σπυριδώνειος Σχολή της Μολίστης,** ένα από τα εύαγη ίδρυματα του Εύεργέτου Σπυρίδωνος Ξεινού — γιά τὸν ὅποιον παρατίθεται σχετικὸν ἀρθρὸν τοῦ Συνεργάτου μας κ. Χαριλάου Γκούτου — ύπτηρξε κατὰ τὴν περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας τηλαυγής φάρος ἐκπολιτισμοῦ τῆς Ἐπαρχίας μας.

•

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Έκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις ύπὸ τοῦ Συνδέσμου Κονιτσιωτῶν «Ο ΑΩΟΣ»

ΓΡΑΦΕΙΑ : Βύσσης καὶ Καΐρη 2 — Ἀθῆναι.

Υπεύθυνοι κατὰ Νόμον :

Ἐπὶ τῆς ὅλης : Ν. Κ. Τσάκας, Ἀχαρνῶν 168 — Ἀθῆναι.

Τυπογραφείου : Χρ. Χρονόπουλος, Θήρας 6 — Ἀθῆναι.

Μόνιμος ἀνταποκριτὴς ἐν Κονίτσῃ : Αναστ. Εύθυμίου

Ἐμβάσματα εἰς κ. Γεώργιον Δόβαν, ὁδὸς Ἀμπλιανῆς 6 — Ἀθῆναι

Ἐτησία συνδρομὴ

Ἐσωτερικοῦ Δραχμαὶ 60.—Ἐξωτερικοῦ Δολλάρια 6.—

Οἱ ἐκ τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης
ταξιδεύοντες δι' Ἀθήνας
προτιμάτε τὸ ἐπὶ τῆς γωνίας
τῶν ὁδῶν Πατησίων καὶ Βε-
ρανζέρου 10 Κονιτσιώτικο

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ "ΙΩΑΝΝΙΝΑ"

ΤΙΜΑΙ ΛΑ·Ι·ΚΑΙ - ΤΗΛ. 523-204

ΝΥΦΙΚΑ ΒΕΑΤΡΙΚΗΣ

Ἐνοικιάζονται πολυτελῆ νυφικά
ἔτοιμα καὶ ἐπὶ παραγγελίᾳ
Κουφέτα-Μπομπονιέρες

ΒΕΑΤΡΙΚΗΣ ΤΣΑΛΑΜΑΝΗ (ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΣΣΑΣ)

Χαλκοκονδύλη 52-5ος ጀρ. 20 (Όμόνοια)
Ἀθῆναι-Τηλεφ. 530.207-523.529

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΤΟΥΑΛΕΤΕΣ

Η ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΟΝΙΤΣΗΣ ΕΙΣ ΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

"Έκθεσις τῆς Υ.Π.Α.Η.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

'Εκπαίδευσις

‘Η ἐκπαίδευσις τοῦ πληθυσμοῦ διὰ τῆς ὄποίας καὶ μόνης θὰ ἀξιοποιηθῇ ὁ παράγων ἄνθρωπος ὁ ἀληθινὸς φορεὺς τῆς οἰκονομικῆς προόδου ἀποτελεῖ ὅρον ἐκ τῶν οὐκ ἄνευ διὰ τὴν ἐπίτευξιν ταχείας καὶ μονίμου ἀναπτύξεως.

Εἰδικώτερον καθ' ὅσον ἐνδιαφέρει τὸ Πρόγραμμα σκοπὸς τῆς παρεχομένης ἐκπαίδευσεως εἶναι ὅπως καταστήσῃ τὸν πληθυσμὸν τῆς Ζώνης δέκτην τῶν συγχρόνων ἀντιλήψεων—έξελίξεων καὶ μεθόδων ἀναπτύξεως καὶ νὰ δημίουργήσῃ εἰς αὐτὸν τὴν θέλησιν καὶ τὰς ίκανότητας νὰ τὰς υἱοθετήσῃ καὶ νὰ μετάσχῃ ἐναργῶς εἰς τὸ ἔργον τῆς οἰκονομικῆς—κοινωνικῆς καὶ ἐκπολιτιστικῆς ἀναπτύξεως τῆς περιοχῆς.

Διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ τὸ ἐφαρμοζόμενον γεωργοεκπαιδευτικὸν πρόγραμμα ἔχει ἐπεκταθῇ ἐφ' ὅλων τῶν κατηγοριῶν τοῦ ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ καὶ περιλαμβάνει :

1. Τὴν καθαρῶς γεωργικὴν ἐκπαίδευσιν βὰσει τῶν ὑποδείξεων καὶ τῶν πορισμάτων τῆς γεωπονινῆς ἐπιστήμης οὕτως ὥστε νὰ ἀπομακρυνθῇ ὁ ἀγρότης ἀπὸ τοὺς πατροπαραδότους τρόπους ἐκμεταλλεύσεως τῆς γῆς ἢ τῆς κτηνοτροφίας καὶ ἐθισθῇ εἰς τὰς συγχρόνους μεθόδους λειτουργίας καὶ ὄργανώσεως τῶν γεωργοκτηνοτροφικῶν ἐκμεταλλεύσεων.

‘Η ἐκπαίδευσις αὐτὴ παρέχεται εἰς τὰ πλαίσια τοῦ Προγράμματος Γεωργικῶν Ἐφαρμογῶν ἢ εἰδικωτέρων προγραμμάτων (συστηματοποίησις ἐδαφῶν κλπ.) καὶ ἀφορᾶ τοὺς ἀγρότας καὶ

ἀγροτόπαιδας. Παράλληλα καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν ἀναπτύξεως τῆς ἀγροτικῆς οἰκογενείας ὡς συνόλου, ἐφαρμόζεται πρόγραμμα ἀγροτικῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας εἰς τὰ πλαίσια τοῦ ὄποίου παρέχεται ἐκπαίδευσις εἰς τὰς ἀγρότισσας καὶ ἀγροτονεάνιδας ἐπὶ θεμάτων διατροφῆς, ύγιεινῆς, οἰκοτεχνίας, οἰκοσίτου πτηνοτροφίας, κτηνοτροφίας κλπ. οὗτως ὥστε νὰ συμβάλλουν καὶ αὐταὶ ἀπὸ πλευρᾶς των εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν διαβιώσεως τῆς ἀγροτικῆς οἰκογενείας καὶ εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ εἰσοδήματός της.

2. Τὴν ἐπιμόρφωσιν ὅλου ἐν γένει τοῦ ἐνηλίκου πληθυσμοῦ ὥστε νὰ ἀποκτήσῃ χρησίμους γνώσεις ἐπὶ ἐνδιαφερόντων γεωργικῶν ἢ ἔξωγεωργικῶν θεμάτων (ύγιεινὴ, ἀγωγὴ τοῦ πολίτου, κοινωνιολογία, οἰκονομικὰ, προβλήματα κ.λ.π.) ἐν συνδυασμῷ μὲ μίαν γενικὴν ἐνημέρωσίν του ἐπὶ τῶν συγχρόνων προβλημάτων καὶ ἔξελίξεων εἰς τὴν χώραν μας καὶ ἀλλαχοῦ.

Τὸ σπουδαιότατον αὐτὸ ἔργον συντελεῖται εἰς τὰ λειτουργοῦντα εἰς Ζώνην 23 Κέντρα Ἐπιμορφώσεως ἐνηλίκων. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις κυρίως ὅμως εἰς τὴν δευτέραν ἐπιζητεῖται πάντοτε ἡ εὐκαιρία καὶ καταβάλλονται προσπάθειαι διὰ τὴν τόνωσιν καὶ διάδοσιν τῶν ἀρχῶν τοῦ θεσμοῦ τῆς κοινοτικῆς ἀναπτύξεως, δηλαδὴ ἐνθαρρύνεται ἡ ἀνάληψις πρωτοβουλιῶν ἐκ μέρους τῶν ἴδιων τῶν κατοίκων καὶ ἡ ἐνεργὸς συμμετοχὴ των εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐκπολιτιστικῆς, κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς Κοινότητός των.

Ἐπὶ πλέον ἐπιδιώκεται ἡ ἀποκατά-

στασις ἐνὸς διαλόγου μεταξὺ πληθυσμοῦ καὶ Δημ. 'Υπηρεσιῶν εἰς τρόπον ὡστε αἱ μὲν 'Υπηρεσίαι νὰ κατατοπίζωνται ἐπὶ τῶν πραγματικῶν ἀναγκῶν καὶ προβλημάτων πληθυσμοῦ ὁ δὲ πληθυσμὸς νὰ ἐνημερώνεται ἐπὶ κρατικῶν δυνατοτήτων οὕτως ὡστε νὰ ἐπιτευχθοῦν διὰ κοινῶν προσπαθειῶν καλλιτερα ἀποτελέσματα.

Τὸ Πρόγραμμα ἀποδίδον πρωταρχικὴν σημασίαν εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ πληθυσμοῦ καὶ μὲ τὴν ἀρμονικὴν πάντοτε συνεργασίαν τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν δὲν φείδεται μέσων καὶ προσπαθειῶν διὰ νὰ συστηματοποιήσῃ καὶ ἐντατικοποιήσῃ τὸ ἐκπαιδευτικὸν ἔργον καὶ νὰ τὸ καταστήσῃ περισσότερον ἀποτελεσματικὸν καὶ εἰς τοὺς δύο ὡς ἄνω κύκλους τῆς ἐκπαιδευτικῆς δραστηριότητος.

Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ὑποβοηθεῖ τόσον οἰκονομικῶς ὅσον καὶ διὰ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ τῆς ὑπαίθρου τὸ ἐκπαιδευτικὸν ἔργον τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν ἢ τῶν γεωργικῶν ἴδρυμάτων ἐνῷ παραλλήλως μὲ τὴν βοήθειαν τῶν μετακαλουμένων ξένων ἐμπειρογνωμόνων ἢ διὰ τῆς ἀποστολῆς εἰς τὸ ἔξωτερικὸν ἡμεδαπῶν τεχνικῶν ἐπιδιώκει νὰ μεταφυτεύσῃ κατὰ τὸ δυνατὸν εἰς τὴν Ζώνην καὶ δι' αὐτῆς εἰς ὄλόκληρον τὴν "Ηπειρον τὴν ἀλλαχοῦ σημειωθεῖσαν πρόοδον εἰς εἰδικὰ θέματα τῆς πρωτογέννας ἢ τῆς μεταποιητικῆς γεωργικῆς παραγωγῆς (όρθιολογικὴ ἀρδευσις—δενδροκομία—βελτίωσις καὶ τυποποίησις τυροκομικῶν προϊόντων κλπ.

Τὰ κύρια μέσα παροχῆς εἰς τὸν πληθυσμὸν τῆς Ζώνης τῆς γεωργίας εἶναι τὰ ἔξῆς:

α) Τὰ λειτουργοῦντα εἰς τὴν περιοχὴν καὶ τὸν Νομὸν Γεωργικὰ Σχολεῖα καὶ ἴδρυματα.

β) 'Η ὄργάνωσις εἰς εὔρειαν κλίμακα σχολείων βραχείας ἐκπαιδεύσεως ἢ μεταβατικῶν ἐπὶ θεμάτων γεωργίας-κτηνοτροφίας-ἀγροτικῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας.

γ) Αἱ γεωργοεκπαιδευτικαὶ συγκεντρώσεις.

δ) Τὰ 23 Κέντρα 'Επιμορφώσεως 'Ενηλίκων, διότι εἰς τὸ πρόγραμμα διδασκαλίας τούτων περιλαμβάνεται ἡ ἀνάπτυξις ἐπικαίρων καὶ ἐνδιαφερόντων τὸν πληθυσμὸν γεωργικῶν θεμάτων.

'Ως ὑποβοηθητικὰ μέσα δύνανται νὰ ἀναφερθοῦν ὁ κινητομορφωτικὸς κινηματογράφος, αἱ ραδιοφωνικαὶ γεωργικαὶ ἐκπομπαί, γεωργοεκπαιδευτικαὶ ἐκθέσεις καὶ ἐκδρομαὶ—αἱ ἀγροτοβιβλιοθῆκαι—αἱ ἀγροτολέσχαι κ.λ.π. γεωργοεκπαιδευτικὰ ἔντυπα ἐπὶ ἐνδιαφερόντων θεμάτων.

Σχετικῶς μὲ τὴν ἐκπαιδευτικὴν προσπάθειαν εἰς τὴν περιφέρειαν Κονίτσης, εἰς τὴν ὅποιαν τὸ ἀνωτέρω γεωργοεκπαιδευτικὸ πρόγραμμα ἐφαρμόζεται εἰς ὅλην τὴν ἔκτασιν, πρέπει νὰ προστεθοῦν καὶ τὰ ἔξῆς:

1) Τὸ 'Αναγνωστοπούλειον Γεωργικὸν Σχολεῖον καὶ τὸ Πρότυπον Κρατικὸν Κτῆμα Κονίτσης ἀνακαινισθέντα διὰ πιστώσεων τοῦ Προγράμματος καὶ ἐνισχυθέντα διὰ προσωπικοῦ, ἔχουν καταστῇ τὸ ἐπίκεντρον τῆς ἐκπαιδευτικῆς δραστηριότητος εἰς ὄλόκληρον τὴν Περιοχὴν τῆς Ζώνης καὶ ἐπιτελοῦν λίαν ὀφέλιμον ἔργον τόσον εἰς τὸν τομέα τῆς ἐπαγγελματικῆς γεωργικῆς ἐκπαιδεύσεως ὅσον καὶ εἰς τὸν τομέα τῆς ἐπαγγελματικῆς γεωργικῆς ἐκπαιδεύσεως ὅσον καὶ εἰς τὸν τομέα τῶν πειραματισμῶν διὰ τὴν διάδοσιν τῶν ἐπιθυμητῶν καλλιεργειῶν καὶ λοιπῶν γεωργικῶν βελτιώσεων.

2. Μέριμνα ἔξεδηλώθη ἐπίσης καὶ διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς τεχνητῆς μαθητείας καὶ ἐκπαιδεύσεως τὴν ὅποιαν παρέχει τὸ 'Εθνικὸν 'Ορφανοτροφεῖον 'Αρρένων Κονίτσης. Διὰ πιστώσεων τοῦ Προγράμματος συνεπληρώθη ἐν μέρει ὁ τεχνικὸς ἔξοπλισμὸς καὶ ἐπεξετάθησαν αἱ κτηριακαὶ ἐγκαταστάσεις τοῦ ἴδρυματος τούτου ὡστε νὰ διευκολυνθῇ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σπουδαιοτάτου ἔργου του διὰ τοῦ ὅποίου παρέ-

χει ἀσφαλῆ ἐφόδια ζωῆς εἰς ἄπορους νέους τῆς περιοχῆς.

5. Εἰς τὴν περιοχὴν Κονίτσης ἔχει ἀναληφθῆ ἐύρυτάτη διαφωτιστικὴ δρᾶσις διὰ τὴν ἀποδοχὴν ὑπὸ τῶν ιδίων τῶν παραγωγῶν τοῦ μέτρου τοῦ ἀναδασμοῦ τῆς γῆς ἀπὸ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ὅποίου ἔξαρταται ὁ ἐκσυγχρονισμὸς καὶ ἐπομένως ἡ ἐπιβίωσις τῆς γεωργίας μας.

Διὰ τὴν πρώθησιν τοῦ θέματος αὐτοῦ χρησιμοποιεῖται πᾶν πρόσφορον μόσον. Κυρίως πραγματοποιοῦνται γεωργοεκπαιδευτικαὶ συγκεντρώσεις κατὰ τὰς ὅποιας ἀναπτύσσεται διεξοδικῶς ἡ οἰκονομικὴ καὶ τεχνικὴ πλευρὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀναδασμοῦ, καὶ ίδιαιτέρως τονίζονται τὰ ώφέλη, τὰ ὅποια θὰ προκύψουν τόσον διὰ τὴν ἀτομικὴν ὅσον καὶ τὴν Ἑθνικήν μας μας οἰκονομίαν ἐκ τῆς συγκεντρώσεως τῶν διασκορπισμένων ἀγροτοτεμαχίων μας εἰς ἐνιαία κτήματα, εἰς τὰ ὅποια καὶ μόνον εἶναι δυνατὴ ἐφαρμογὴ τῶν συγχρόνων μεθόδων γεωργοκτηνοτροφικῶν ἐκμεταλλεύσεων καὶ ἡ μείωσις τοῦ κόστους παραγωγῆς.

Τελευταίως καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἀποκτήσουν προσωπικὴν ἀντίληψιν περὶ ἀναδασμοῦ τὸ πρόγραμμα ἐν συνεργασίᾳ μὲν τὴν Δ)νσιν Γεωργίας Ν. Ἰωαννίνων διωργάνωσεν γεωργοεκπαιδευτικὴν ἐκδρομὴν παραγωγῶν ἐκ Κονίτσης καὶ Παρακαλάμου εἰς περιφερείας τῆς Θεσσαλίας καὶ Μακεδονίας εἰς τὰς ὅποιας ἔχει ἐφαρμοσθῆ ὁ ἀναδασμός. Ἡ ἐκδρομὴ αὐτῇ ἀπέδωκε ἀριστα ἀποτελέσματα καὶ προελείανεν σημαντικῶς τὸ ἔδαφος διὰ τὴν περαιτέρω πρώθησιν τῆς ὑποθέσεως τοῦ ἀναδασμοῦ.

4. Μερίμνη καὶ δαπάναις τοῦ Προγράμματος ἀπεστάλησαν εἰς Γαλλίαν τὸν παρελθόντα Ἀπρίλιον πρὸς 9 μηνῶν ἐκπαίδευσιν 13 ἀγροτόπαιδες ἐκ τῆς περιοχῆς Κονίτσης εἰς τὰ πλαίσια τῆς πρώτης ἐκπαιδευτικῆς ἀποστολῆς ἀγροτοπαιδῶν εἰς τὸ ἔξωτερικὸν ἥτις ὡργανώθη ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ο.Ο.Σ.Α. καὶ Γαλλικῆς Κυβερνήσεως.

Οἱ ἀγροτόπαιδες οὗτοι εἰδικεύονται δαπάναις τῆς Γαλικῆς Κυβερνήσεως εἰς τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς (δενδροκομία - ἀμπελουργία-ἀρδεύσεις κλπ. κατὰ τὴν προτίμησιν ἑκάστου) ἐνῷ παραλλήλως ἐπιδιώκεται ἡ ἐπιμόρφωσίς των εἰς τὰς συγχρόνους μεθόδους τεχνικῆς καὶ ὡργανώσεως τῶν ἐκεῖ γεωργοκτηνοτροφικῶν ἐκμεταλλεύσεων, ἵνα ἐπανερχόμενοι ἐφαρμόσουν τὰς γνώσεις καὶ εἰς ίδικὰς των γεωργικὰς ἔργασίας. Καὶ γενικώτερον νὰ ἀποτελέσουν τοὺς πυρῆνας διὰ τὸν ἐκσυγχρονισμὸν τῶν γεωργοκτηνοτροφικῶν ἐκμεταλλεύσεων καὶ εἰς τὴν πεδιάδα Κονίτσης. Οἱ ἀγροτόπαιδες εἶχον ὑποστῆ ἐπὶ 8μηνον μερίμνη τοῦ Προγράμματος τὴν ἀναγκαίαν προπαρασκευαστικὴν ἐκπαίδευσιν εἰς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν.

Ἐπίσης ίκανὸς ἀριθμὸς ἀγροτοπαιδῶν ἐκ τῆς περιφερείας Κονίτσης ἥλικις 15—17 ἔτῶν ἐπελέγη ἵνα ἀποσταλῇ προσεχῶς εἰς Γερμανίαν διὰ 3ετῆ τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν.

Οἱ ἀνωτέρω ὑπέστησαν προπαρασκευαστικὴν διδασκαλίαν τῆς γερμανικῆς γλώσσης ὡς καὶ τῶν συνθηκῶν ζωῆς ἐν Γερμανίᾳ, ἵνα διευκολυνθῇ ἡ προσαρμογὴ τῶν εἰς τὸ νέον περιβάλλον.

Πρόγραμμα Δημοσίας ὑγείας καὶ Κοινωνικῆς Βοηθείας

1) Ἀπὸ τὸν Ὁκτώβριον τοῦ 1961 τὸ Πρόγραμμα 'Ηπείρου ὡργάνωσεν καὶ ἔθεσεν εἰς λειτουργίαν ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὸ Π.Ι.Κ.Π.Α. εἰς τὴν ἐπαρχίαν Κονίτσης 1 κινητὴν ὑγειονομικὴν μονάδα ὑπηρετουμένην ἐξ ἰατροῦ ἐπισκεπτρίας ἀδελφῆς καὶ μαίας. Κύριον ἔργον τοῦ κινητοῦ αὐτοῦ ἰατρείου εἶναι προστασία τῆς μητρότητος, τοῦ βρέφους καὶ τῶν ἐπιτόκων. Πέραν ὅμως τῆς κυρίας του ἀποστολῆς τὸ κινητὸν ἰατρεῖον ἀσκεῖ προληπτικὴν ἰατρικὴν ἐπὶ τοῦ πληθυσμοῦ καὶ παρέχει ἰατρικὴν περίθαλψιν ἐπὶ ἀσθενῶν πάσης ἥλικίας, ἐπὶ κοινοτήτων ίδιως εύρισκομένων ἐκτὸς τομέως ἀγροτικοῦ καὶ κοι-

νοτικοῦ ίατρείου. Ἐπίσης εύρισκεται ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ πληθυσμοῦ διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν ἐκτάκτων περιστατικῶν (διακομιδαὶ—νοσήσεις—όξεα περιστατικὰ).

Ἡ παρεχομένη ίατρικὴ περίθαλψις εἰς τὰς ἀγρότιοσας καὶ τὰ ἀσθενοῦντα βρέφη τῆς περιοχῆς θά συμπληρωθῆ σημαντικῶς διὰ τοῦ ἀνεγερθησομένου συντόμως Κέντρου Μαιεύσεως εἰς Πυρσόγιαννην, διὰ τὸ ὅποιον ἔχει ἡδη ἐκπονηθῆ ἥ ὁριστικὴ μελέτη.

2) Πρωτοβουλία καὶ διὰ πιστώσεων τοῦ Προγράμματος καὶ μερίμνη τῶν κατὰ τόπους ἐπιθεωρητῶν καὶ διδασκάλων ἐφηρμόσθη κατὰ τὸ Ζηνονον Ἀπριλίου—Ιουνίου παρελθούσης σχολικῆς περιόδου πρόγραμμα παροχῆς πλήρους μεσημβρινοῦ γεύματος διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν Δημ. Σχολείων ὅλων τῶν κοινοτήτων τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης καὶ τῆς Ζώνης γενικώτερον, καταβάλλοντας προσπαθείας ὡστε ἥ παροχὴ τοῦ μαθητικοῦ γεύματος νά ἐπαναληφθῆ καὶ κατὰ τὴν προσεχῆ σχολικὴν περίοδον.

3) Τὸ Πρόγραμμα ἐτοποθέτησεν ἐν Κονίτσῃ Κοινωνικὴν Λειτουργὸν, ἥ ὅποια τελοῦσα ἐν προκειμένῳ ὑπὸ τὴν κατεύθυνσιν τοῦ Κέντρου Κοιν. Προνοίας μελετᾶ καὶ ἐπισημαίνει τὰς ἀνάγκας καὶ τὰ προβλήματα τῶν πασχουσῶν οἰκογενειῶν τῆς περιοχῆς καὶ προβάλλει αὐτὰ ἀρμοδίως διὰ τὴν ἄμεσον καὶ ἀποτελεσματικὴν κατὰ τὸ δυνατὸν θεραπείαν των.

A' Όδοποιεῖα

Βάσει μελετῶν καὶ διὰ πιστώσεων τοῦ Προγράμματος Ἡπείρου ἐκτελοῦνται ἀπὸ τῆς 1ης ΜΟΜΑ οἱ κάτωθι ὅδοι εἰς τὴν ἐπαρχίαν Κονίτσης:

1. Γέφυραι Λασκαρίδου, Πυρσόγιαννη—Πλαγιὰ μήκους 40 χιλιομέτρων.

Ἐγένετο μέχρι σήμερον διάνοιξις καὶ διάστρωσις ύλικοῦ ὑποβάσεως ἐπὶ μήκους 10 χιλ.)τρων.

2. Πυρσόγιαννη—Πληκάτι μήκους 16 χιλ.)τρων. Ἐγένετο διάνοιξις καὶ διά-

στρωσις ύλικοῦ ὑποβάσεως ἐπὶ μήκους 5 χιλ.)τρων.

3. Ἐχει ἐκπονηθῆ ὁριστικὴ μελέτη διὰ τὴν κατασκευὴν ὁδοῦ ἀπὸ 19ον χιλ.)τρον Ἐθνικῆς ὁδοῦ Ιωαννίνων Κονίτσης πρὸς Κήπους—Γυφτόκαμπον—Βρυσοχώρι—Πάδες—Κόνιτσα.

Ἐπίσης ἔχει ἐκπονηθῆ προμελέτη τῆς Ἐθνικῆς ὁδοῦ Κονίτσης—Γέφυρα Λασκαρίδου—Νεάπολις—Ἐπταχώριον, διὰ τὴν σύνδεσιν τῆς Ἡπείρου μετὰ τῆς Μακεδονίας,

B' Κτιριακαὶ κατασκευαὶ

1. Βελτίωσις καὶ συμπλήρωσις κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ Ἀναγνωστοπουλείου Γεωργικοῦ Σχολείου ἥτοι:

Ἐπέκτασις σταυλικῶν ἐγκαταστάσεων—ἀνακαίνισις βουστασίου—τυροκομίου—ἀποθήκης ζωοτροφῶν καὶ κατασκευὴ ἔξ ύπαρχῆς προβατοστασίου—σιλὸ—ἐκκολαπτηρίου.

2. Ἀνακαίνισις καὶ συμπλήρωσις ἐγκαταστάσεων τοῦ Προτύπου Κρατικοῦ Κτήματος Κονίτσης.

3. Ἐπιμορφωτικὸν Κέντρον Κονίτσης.

4. Βιομηχανικὸν Τυροκομεῖον Κονίτσης.

5. Ἐπέκτασις κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων Ἐθνικοῦ Ὁρφανοτροφείου Ἀρρένων.

Γ' Ἐγγειοβελτιωτικὰ ἔργα.

1. Διὰ πιστώσεων τοῦ Προγράμματος Δημοσίων ἐπενδύσεων ἐπερατώθησαν κατὰ τὸ μεγαλύτεραν μέρος των τὰ 2 μεγάλα ἐγγειοβελτικὰ ἔργα εἰς τὴν πεδιάδα Κονίτσης.

α) Δεξιαῖς ὅχθης Βοϊδομάτη.

β) Ἀριστερᾶς ὅχθης Βοϊδομάτη

Διὰ τῶν ἔργων τούτων προβλέπεται ἥ ἀξιοποίησις (δι' ἀντιπλημμυρικῆς προστασίας - ἀποξηράνσεως-ἀποστραγγίσεως καὶ ἀρδεύσεως) 7.000 περίπου στρεμμάτων, ἥ ὅποια θὰ ἔχῃ ώς ἀποτέλεσμα νὰ τριπλασιασθῇ τὸ γεωργικὸν εἰσόδημα τῆς περιοχῆς.

2: Διὰ χρηματαδοτήσεων τοῦ Προγράμματος καὶ μὲ συμμετοχὴν τῶν ἐνδιαφερομένων Κοινοτήτων κατὰ 25%

ώς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν ὅλην δαπάνην ἔξετελέσθησαν, ἐκτελοῦνται ἡ εύρισκονται εἰς τὸ στάδιον τῆς μελέτης τὰ κάτωθι μεσαῖα ἀρδευτικὰ ἔργα εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Κονίτσης:

I. ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΝΤΑ

Εἰς Κοινότητας	ἀξιοποιούμεναι ἑκτάσεις εἰς στρεμ.	Προϋπολ. δαπάνης εἰς δραχμὰς
1. Πηγὴ	700	936.000
2. Καστανέα	800	731.000
3. Ἀγ. Παρασκευὴ	400	207.000
4. Λαγγάδα	300	480.000
5. Λυκόρραχη	175	270.000

2. Ἐκτελούμενα

1. Πουρνιά	400	450.000
2. Τράπεζα Ἐξοχὴ	500	800.000
3. Πληκάτι	400	500.000
4. Ἐλεύθερον	320	400.000
5. Παλαιοσέλιον	200	350.000
6. Ὁξα	250	530.000
7. Πυρσόγιανη	300	850.000
8. Πάδες	400	650.000
9. Βούρμπιανη	450	290.000
10. Νικάνωρ	300	540.000

3. Ὅπο Δημοπράτησιν

1. Ἀσημοχώριον	170	270.000
2. Ἀμάραντος	800	1.100.000
3. Δροσοπηγὴ	140	75.000
4. Δίστρατον	500	1.100.000

4. Ὅπο Μελέτην

1. Ἀγία Βαρβάρα	600	
2. Ἀετόπετρα	400	
3. Γοργοπόταμος	300	
4. Πύργος	1.000	
5. Ἀηδονοχώριον	1.100	
6. Μελισσόπετρα	1.800	
7. Μολυβδοσκέπαστον	400	
8. Ὁξα (Συνοικ. Θεοτόκος)	240	
9. Γαναδιὸς	200	
10. Μόλιστα	300	
11. Μοναστήσιον	200	

ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΚΑ

ΣΤΟ ΠΑΤΡΙΚΟ ΣΠΙΤΙ

Πέρονω καὶ πάλι τὸ δρόμο γιὰς προσκύνημα στὸ πατρικὸ τὸ σπίτι. Στὸν τόπο ποὺ πρωτοανκίχουσα τὸν ἥλιο καὶ τὸ φῶς, τὶς ωμορφιὲς τοῦ Κόσμου. Στὸ σπίτι ποὺ πέρασα τὰ πιὸ χαρούμενά μου χρόνια κοντὰ στὴ Μάννα, στὸν Πατέρα καὶ στ’ ἀδέρφιά μου.

Νὰ φθάσω ἐκεῖ ποὺ φτερογύζονται οἱ ψυχὲς τῶν πιὸ ἀγαπημένων μου. Ἐκεῖ ποὺ τριγνοίζει ἡ ψυχὴ τοῦ ἀδελφοῦ ποὺ πέταξε μικρὸς στοὺς οὐρανούς.

Κι’ ἀγωνιῶ ατὸ δρόμο τὸ μακρὸν κι’ ἀνυπομονῶ νὰ διαβῶ τὰ στενὰ σοκκάκια τῆς Κόνιτσας, νὰ ἀνοίξω τὴ βαρειὰ πόρτα τοῦ σπιτιοῦ μου καὶ νὰ μπῶ στὴ λουλουδιασμένη τον αὐλή.

* *

Τὸ βρίσκω ἔρημο τὸ σπίτι μας ἀφοῦ λείπετε σεῖς ἀγαπημένοι μου. Κι’ ἔνας κόμπος μὲ πνίγει στὸ λαιμό. Γιατὶ δὲν ἀντικρύζω ἐσένα Μητέρα νὰ μὲ δεχθῆς μὲ ἀνοικτὴ τὴν ἀγκαλιά.

Τὸ σπίτι μας εἶναι σκυθρωπό. Εἶναι θλιμένο ἀπὸ τότε ποὺ ἔλειψες ἐσύ. Εἶναι ἀσυγνώιστο κι’ ἀστόλιστο. Κρόνο, γυμνὸ κι’ ἀραχνιασμένο σήμερα.

Ἐσὺ ἥσονν ποὺ τούδινες ζωὴ καὶ χάρι κι’ ωμορφιά. Ἐσὺ τὸ στόλιζες, ἐσὺ τὸ γιόμιζες τ’ ἀρχοντικό μας.

* *

Μὰ ἐγὼ ζῶ σὲ ὄνειρα. Θέλω νὰ ζῶ στὰ παραμύθια. Καὶ ξεχνιέμαι καὶ φτερογύζω καὶ πετῶ στὶς μέρες τὶς παληὲς καὶ στὶς καλές μου ἀναμνήσεις.

Μπαίνω στὴν κάμαρά σου Μητέρα, σ’ αὐτὴ ποὺ ζήσαμε τὶς τελευταῖς σου στιγμές. Ἐκεῖ ποὺ μούδωσες τὸ τελευταῖο σου φιλὶ καὶ τὴν εὐχή σου. Φέρνω τὴ θύμισή μου πίσω χρόνια πολλὰ καὶ θυμῖμαι τὸν μικρὸ μας ἀδελφό, στὸ παρόντο ποὺ ξεφυλλίζαμε ἔνα παληὸ βιβλίο, στὸ ἕδιο μέρος ποὺ ἀργότερα, σὲ μὰ μαύρη χειμωνιάτικη βραδυὰ ποὺ ἔξω

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΖΕΙΝΟΣ

Στὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας ἦταν πολλὰ τὰ ξένα μέρη ὅπου ὡργανώθηκαν ἔλληνικὲς ποροικίες. Ἰδιαίτερα γιὰ τοὺς δικοὺς μας ἀποδήμους ἡ φυγὴ ἦταν ἐπιβεβλημένη ἀπὸ τὴν τυραννικὴ ζωὴ τῆς ξενοκρατίας καὶ τῆς ἄγονης γῆς. Ἡθελαν νὰ ἀνασάνουν οἱ ἴδιοι καὶ νὰ βοηθήσουν καὶ τοὺς ἄλλους, χωρὶς κι' ἐκεῖνοι νὰ δοκιμάσουν τὴν πίκρα τῆς ξενητιᾶς. Ἡθελαν καὶ νὰ συναγωνισθοῦν στὴν εύφυΐα καὶ στὴ γενναιοδωρία. Ἰσως ὅχι ὅπως τώρα.

Οἱ περισσότεροι τῆς ἐπαρχίας βρῆκαν, στοὺς δύο περασμένους αἰῶνες, τὴν Βλαχιὰ πρόσφορο τόπο νὰ ἐργασθοῦν· κι' ἔκαμαν περιουσίες. Ἐκεῖ ἐπλούτη-

φέγγοβολούσαντε τ' ἀστροπελέκια, ἔκλεισε τὰ μάτια του γιὰ πάντα... Κι' αἰσθάνομαι ἔνα ρῆγος στὸ κορμὶ καὶ μιὰ ἀνατριχίλα.

Νοιώθω σᾶν ἔνα χάδι ἀοράτων χεριῶν. Εἶναι τ' ἀνεμοχάϊδεμα τὸ δικό σου Μητέρα. Εἶναι τὸ χάδι του Πατέρα. Εἶναι τοῦ μικροῦ μας τοῦ Φωτάκη ἡ πνοή.

* * *

Ο στοχασμός μου ἦταν ὅνειρο ἀπατηλὸ καὶ τ' ὅνειρο μον ἔσβησε γρήγορα. Οὔτε τὰ βήματά σου ἀκούγονται, οὔτε ἡ φωνὴ σου, Μητέρα, οὔτε τὴ γλυκειὰ μορφὴ σου ἀντικρύζω. Εἶναι ἔρημο, εἶναι βουνό τὸ σπίτι μας. Σᾶν ἔρημίτης τριγυρίζω ἐδῶ κι' ἔκει καὶ στέκομαι σὲ κάθε του γωνιὰ ποὺ κάποια ἴστορία μῆν ξυπνᾶ καὶ μιλάω μόνος μου, μιλάω μὲ τ' ἄψυχα, μιλάω μὲ τὶς ψυχές σας ποὺ τὶς νοιώθω τόσο μον κοντά. Κι' αἰσθάνομαι τὸν ἔαυτό μου πονεμένο, τόσο πονεμένο!

(Γράφτηκε σ' ἔνα τελευταῖο μου ταξίδι στὴν Κόνιτσα).

ΤΑΚ, ΠΑΠ.

σαν καὶ ὁ Νικόλαος καὶ Σπυρίδων Ζεινός, πατέρας καὶ υἱός, ἀπό τὸ Γανναδιὸ ποὺ τὰ ἀνθρωπιστικὰ τους ἔργα τοὺς τοποθετοῦν στὴν εὐγενῆ τάξη τῶν ἄλλων 300 εὔεργετῶν Ἡπειρωτῶν.

Στὴ διαθήκη τοῦ εὔεργέτου Σπυρίδωνος εἶναι χαρακτηριστικὴ ἡ εὔσέβεια μὲ τὴν ὅποια ὁμιλεῖ γιὰ τὴν μητέρα του, στὴν ὅποια καὶ ἀφηνε τὴ μεγαλύτερη περιουσία του, ἐν σχέσει πρὸς τὴ σύζυγὸ του Ζίγκα, ἡ ὅποια, κατὰ πληροφορίας τῆς Κυρὰ—Ἀναγνώσταινας, ἦταν ἀπό τὴ Βούρμπιανη. Πάντως πρέπει νὰ θεωρεῖται βέβαιον ὅτι ἡ ἴδεα τῆς εὔεργεσίας πρὸς τὴν γενέτειρα, ἡ ὅποια ἀπεφασίσθη ἀπὸ τὸν Σπυρίδωνα, ἦταν ἔξι ἵσου ἐπιθυμία καὶ τοῦ πατρὸς Νικολάου.

Τὸ ζεῦγος Σπυρίδων—Ζίγκα ἐζησαν περίπου 60 ἔτη. Τὰ τεράστια πορτραῖτα τους εύρισκονται στὴ Σπυριδώνειο Σχολὴ—καὶ εἶναι ἐμφανὴς ἡ κομψότητα καὶ ἡ μεγαλοπρέπειά τους. Εἶναι καθιερωμένο κάθε χρόνο στὶς 30 Ιανουαρίου νὰ μεταφέρωνται στεφανωμένα στὴν κεντρικὴ ἐκκλησία τῶν Ἅγ. Ταξιαρχῶν ὅπου ψάλλεται δοξολογία καὶ πλέκεται τὸ ἔγκωμιον τῶν εὐγενῶν τέκνων τῆς συνοικίας. (Παλαιότερον ωμίλουν καὶ οἱ Γ. Γκούτος, Λ. Παπαζῆκος). Ο κ. Δ. Κούσιος μάλιστα ἐνθυμεῖται ἀκαίρεον τὸν ὅμνον ποὺ ἔψαλλον, ὅπως καὶ κάθε πρωΐ στὸ Σχολαρχεῖο:

«Χαῖρε γόνε κλεινὲ τῆς Μολίστης
Χαῖρε φίλτατε νὶὲ τῆς Πατρίδος
Τὸ ὄνομα σας Σπυρίδων Νικόλαε
γεγεγραμμένον εἰς τόσες ἀξίες»

Οἱ περισσότεροι τῶν συγγενῶν τοῦ Σπυρίδωνος εύρισκοντο στὴ Βλαχιὰ

(Βουκουρέστι). Σὲ ὅλους δὲ δὲν παρέλειψε νὰ ἀφίσῃ ἀπὸ ἀρκετὰ φλωριά. Ἀναφέρει θείους, ἔξαδέλφους, κουμπάρους τὴν ἀδελφὴν Γκόραν, τὸν ἀποθανὸντα υἱὸν του Βασίλειον καὶ ὄλους ἀνεψιούς. Ἐξ αὐτῶν, ὁ Ματθαῖος ὑπῆρξεν καὶ ὁ κύριος ἐκτελεστὴς τῆς διαθήκης, καὶ ἀπεδείχθη ἀξιος κληρονόμος ἂν καὶ ἡ Ρουμανικὴ Νομοθεσία ἀργότερα τοῦ ἐπέτρεπε νὰ ἀπαλλοτριώσῃ τὴν κληρονομία πρὸς ὄφελός του. Αὐτός, ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ἐπώλησε τὰ ἀκίνητα καὶ τὸ ἀντίτιμο τὸ κατέθεσε ἐπ' ὄνόματι τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς Κληροδοτημάτων (τῆς ὅποιας κύριος παράγων ἦταν ὁ ὄνομαστὸς Πάππος Βαγγέλης Ζεινὸς) στὴν Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος.

Στὴ διαθήκη ἀναφέρεται ἐπίσης ὅτι ὁ Σπυρίδων ἐκληρονόμησε κάπποια κ. Σερμπέσκα. Ἡ περιουσία του δὲ ἀπετελεῖτο ἀπὸ 5 σπίτια, 1 Ζενοδοχεῖο, 1 Ἀρτοπωλεῖο, 2 Καπηλειὰ, ἵππήλατα ὄχήματα, ὁμολογίες, «καπιτάλια» κ. λ. π., Περιουσία δηλ. ἀρκετὰ σημαντική. Ὅστόσο καὶ στὸν ᾴδιο δὲν διέφευγε ὅτι «. . . τιμιώτερον καὶ ἀγιώτερον ἀπάντων ἐστὶ ἡ Πατρίς» "Αν καὶ ὁ ᾴδιος δὲν τὴν ἀντίκρυσε ποτέ, ἀπὸ αὐτὴν προτίμησε νὰ γίνωνται οἱ δεήσεις γιὰ τὴν ψυχὴ του μετὰ τὸ θάνατό του:

—«Νὰ δώσουν 40 σαρανδάρια εἰς 40 ἐκκλησίας εἰς τὴν Γραικιάν.

—Νὰ δώσουν ἀνά γρόσια 20 εἰς ἑκαστον ιερέα ἐκ τοῦ χωρίου Μόλιστα.

—Εἰς τὸ Μοναστῆρι τῆς Παναγίας ἐκ τοῦ χωρίου Μόλιστα γρόσια 500»

Καὶ τὸ αἰώνιο μεγαλόπνοο πνεῦμα τῆς «εὐάνδρου Ἡπείρου» συνώδεψε τὰ βήματά του, μέχρι ποὺ μπόρεσε νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ κοινὸ ὄνειρο τῶν ξενητεμένων μας: Εἶδε ὁ ᾴδιος τὰ ἀγαθὰ τῆς ἐργασίας του, εἶδε καὶ πῶς μποροῦν νὰ ζοῦν καλύτερα οἱ ἀνθρωποι καὶ σκέφθηκε πῶς ἡ μόρφωσις καὶ ὁ πολιτισμὸς θὰ βοηθοῦσε ἀποτελεσματικὰ τοὺς ἀτυχεῖς συμπατριῶτες του. Καὶ ἔκαμε κάτι ποὺ ὠφέλησε τόσο πολὺ τὶς τρεῖς συνοικίες, ἀλλὰ καὶ ὅλα τὰ γύρω χω-

ριὰ καὶ ὅλους τοὺς περαστικούς. Στὴ διαθήκη ἀναφέρεται:

«"Ἀρθρ. 3. Τὸ Ζενοδοχεῖον (Χάνι) ἀπὸ Ἀγιον Γεώργιον τόν Παλαιόν, ὄνομαζόμενον παλαιόθε «Μπρατασιάκα», νῦν δὲ «Πόμε—Βέρδε» μεθ' ὅλων τῶν χωρητικοτήτων (παραρτημάτων) ἀφίνω εἰς τὴν ἐπικαρπίαν τῆς συζύγου μου, μὲ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴν ἀποξενώσῃ αὐτὸ ούδεποτε καὶ ἔτι τοῦ εἰσιδήματος τοῦ χανίου ἀποστείλη κατ' εύθειαν ἥ μέσω τῶν σημειουμένων κατωτέρω ἐπιτρόπων ἀνὰ 400 φλωριὰ κατ' ἔτος εἰς τὸ χωρίον Μόλιστα. συνοικία Γανναδιὸ τοῦ Νομοῦ Ιωαννίνων, ὅπως κατασκευασθῇ αὐτόθι ἥ ὅπου ἀλλαχοῦ θελήσουν οἱ ἐνορίται τῆς ἐν λόγῳ συνοικίας ἐν Σχολεῖον καὶ διατηρηθῇ τοῦτο μεθ' ὅλων τῶν ἀναγκαιούντων, ἐν περιπτώσει δὲ καθ' ἥν περισσεύσῃ τι ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου νὰ γίνη καὶ ἐν Νοσοκομεῖον ἥ ἐν κατάστημα πρὸς κατάλυσιν τῶν διαβιούντων αὐτόθι πτωχῶν.. Ἐν Βουκουρεστίω τῇ 1 Ἀπριλίου—1865»

Ἐτσι κτίσθηκαν πράγματι ἀπὸ τὸ 1859 ἥ Εκκλησία Παναγίας, τό 1864 τὸ Υδραγωγεῖο καὶ ἡ Κρήνη, τὸ 1870 ἥ Εκκλησία Ἀγ. Ταξιαρχῶν καὶ τὸ ἐπιβλητικὸ Καμπαναριό. Ἐπίσης «Τὸ "Ασυλον τῶν Ζένων» τὸ «Παρθεναγωγεῖον» Γέφυρες, δρόμοι, καὶ ἐπροικοδοτοῦντο ἄποροι κόραι. Καὶ στὴ «Σπυριδώνειο Σχολὴ» μιὰ ἐντοιχισμένη πλάκα γράφει «Τὸ διδακτήριον τοῦτο ὡκοδομήθη δαπάναις τοῦ ἀποδίμου εὔεργέτου Σπυρίδωνος Ν. Ζεινοῦ, ἐν ἔτει 1878.» Μαζὶ μὲ τὸ Σχολαρχεῖο τῆς Βούρμπιανης ἦταν τὸ ἀρτιώτερο σ' ὅλη τὴν Ἐπαρχία.

Τὸ καθ' ἔνα ἀπὸ τὰ εὐαγῆ αὐνὰ ἰδρύματα ἔχει τὴ δικὴ του ιστορία. Γενικὰ ἐλειτούργησαν κανονικῶς μέχρι τὸ 1920, ὅποτε τὸ Ἑλλ. Κράτος ἐδέσμευσε τὶς περιουσίες τῶν ἐπὶ Τουρκοκρατίας Κοινοτήτων. Τὶς ἀπέδωσε τὸ 1936, ἀλλὰ ὁ Β' Πόλεμος ἀφάνισε τὶς καταθέσεις ἀτόμων καὶ κληροδοτημάτων. Τὰ ἰδρύματα λεηλατήθηκαν καὶ σήμερα μόλις κρατοῦνται ὅρθια, ἐνῶ σὲ τίπο-

ΠΩΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΘΗΚΕ Η ΚΟΝΙΤΣΑ ΚΑΙ Η ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΟΥΡΚΙΚΟΝ ΖΥΓΟΝ

Τοῦ κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ 10 τεύχους)

Πρώτη—πρώτη ξεσηκώθηκε ἡ ἡρωϊκή κωμόπολη Βριάζα (νῦν Δίστρατο) μὲ ἀρχηγούς τὸν μουχτάρη τῆς Νικόλα Γούλα, τὸν δάσκαλο Ζενοφῶντα ἀπὸ τὴν Ντοβρᾶ, τὸν Τζῆμο Γεράση, καὶ τὸν ιερέα Παπαθανάση. Μὲ ὁγδόντα περίπου γκράδες, ποὺ τοὺς εἶχαν κρυμένους στὸ κοιμητήριο τῆς ἐκκλησίας ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Μακεδονικοῦ ἄγωνος, ὡπλίστηκαν ἵσαριθμα Βραζιώτικα παλληκάρια μέ επικεφαλῆς τούς, Χρῆστον Ἀρόφσια, Νικόλα Καραγιάννη, Γούλα Κατσίμπαρη, καὶ Γούσια Μάιπα, ἔπιασαν τοὺς γύρω λόφους, καὶ μὲ τὰ στρατηγήματὰ τῶν ἀνάγκασαν τὸν ἀποσπασματάρχη Τζιαφέρ Τσιαούση καὶ τὸν ἀπαίσιο Ρουμάνο ἀρχιληστὴ Τραγιάν νὰ φύγουν διὰ νυκτὸς ἀπὸ τὸ χωριὸ τους.

Ἀκολουθῶντας τὸ παράδειγμα τῆς Βριάζας ἐπαναστάτησαν καὶ τὰ ἄλλα χωριά. Τὸ Ἀρμάτοβο (νῦν "Ἀρματα") μὲ ἀρχηγὸ τὸ Γιάννη Γκρόσο, οἱ Πάδες μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Μουχτάρη τῶν Θανάση Παπόνη, καὶ τὸ Παλαιοσέλι μὲ ἀρ-

τε δὲν θεωρήθηκε ἀκόμη σκόπιμο νὰ χρησιμεύσουν . . . Τὸ ὑπενθυμίζομε ἀπὸ ἔδῶ σ' ὅλους τοὺς ξενητεμένους συγχωριανούς. Εἶναι τὰ δημόσια κτίρια ποὺ κοσμοῦν καὶ ἔξυπηρετοῦν τὴν συνοικία μας καὶ τιμοῦν τὴν μνήμη τῶν ἰδρυτῶν τους, ποὺ ἀσφαλῶς δὲν τὰ προώριζαν γιὰ τὴν τωρινὴ τους Μοῖρα! Θάναι λυπηρὸ νὰ μείνῃ ἀπὸ ὅλη τὴν εὐγνωμοσύνη μας, μόνο ἡ δέηση τοῦ Πασᾶ στὰ «Ἀγια»: « . . . τῶν εὐεργετῶν τῶν ιερῶν ἡμῶν καθιδρυμάτων Νικολάου, Σπυρίδωνος καὶ Ζίγκκας»....

ΧΑΡ. ΓΚΟΝΤΟΣ

χηγὸ τὸν ἡρωϊκὸ Τενεκέ. Σὲ λίγες ἡμέρες ἥρθαν στὰ χωριὰ αὐτὰ καὶ οἱ ὁπλαρχηγοὶ Γεώργιος Τσιοκαντάνας ἀπὸ τὸ Περιβόλι (ἢ μᾶλλον ἀπὸ τὸ Προσγόλι) ὁ Κανιζιέλος ἀπὸ τὴ Λάϊστα, καὶ τελευταῖος ὁ Θεσσαλὸς (νομίζω Καρδιτσιώτης) Νικόλαος Μπλατσῆς, μὲ τὰ σώματά των, καὶ ἔτσι ἐνωμένοι ὅλοι μαζὶ δὲν ἄφησαν τοὺς Τούρκους νὰ πατήσουν πιὸ πάνω ἀπὸ τὸ Γκριζμπάνι (νῦν 'Ελεύθερο). Εἰς μάτην ἔστειλε καὶ σ' αὐτοὺς ἀνθρώπους—ὅπως τὸν Πλατῆ ἀπὸ τὸ Γκριζμπάνι—ὁ Φετῆ ἐφένδης γιὰ νὰ τοὺς πείσῃ νὰ ὑποταχθοῦν· ἐκεῖνοι τοῦ ἀπαντοῦσαν πάντοτε μὲ τὸ «Μολὼν λαβέ».

Ἄλλὰ ἂς ρίξωμε καὶ μιὰ ματιά νὰ ίδοῦμε καὶ τὶ γινόταν μέσα στὴν Κόνιτσα. Προτοῦ ἀνατείλουν ἡ 23η καὶ 24η Φεβρουαρίου 1913, οἱ ἡμέρες τῆς ἐλευθερίας της, αὐτὴ ὑπόφερε ἀρκετὰ ὅπως εἴπαμε. Καὶ πρῶτα—πρῶτα, περιωρίσθηκε, φυλακίσθηκε, καὶ παρ' ὄλιγον νὰ καταδικασθῇ εἰς τὴν ἐσχάτην τῶν ποινῶν ὁ Μητροπολίτης της, ὁ φλογερὸς ἐνθερμος καὶ ἀκαταδάμαστος πατριώτης Σπυρίδων Βλάχος, ὁ ὅποιος ἦταν ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν ἔνα ἀπὸ τὰ σημαίνοντα μέλη τῆς Ἡπειρωτικῆς 'Εταιρείας καὶ ἐπικοινωνοῦσε συνεχῶς μὲ τὰ ἀνταρτικά σώματα καὶ τοὺς μεμυημένους προκρίτους τῆς 'Επαρχίας.

Οἱ Τουρκικὲς ἀρχὲς τῆς Κονίτσης πάντοτε τὸν ὑποψιαζόταν, ἀλλά δὲν μποροῦσαν νὰ βροῦν εὔκολα αἵτια καὶ ἀφορμὴ νὰ τὸν ἐνοχοποιήσουν γιὰ κάτι καὶ νὰ τὸν συλλάβουν. 'Ο ἐπιτελής του 'Ιωάννης Κέντρος, ἀνθυπασπιστὴς τοῦ 'Ελληνικοῦ Στρατοῦ καὶ φαινομενικὰ ὑπάλληλος τῆς Μητροπόλεως, τὰ κανόνιζε ώραῖα· καὶ ὁ ἐμπιστος ἀγω-

γιάτης του ό περίφημος Τουρκοκονιτσιώτης Χουσέν Μπαλατίνας, μολονότι Μουσουλμάνος,—μετέφερνε ἀσφαλέστατα τὰ ἔγγραφα καὶ τὶς ἐπιστολὲς του στά Γιάννινα, χωρὶς νὰ γίνεται καθόλου ὑποπτος ἢ ἀντιληπτός.

Κάποτε ὅμως, ἔβαλε ό διάβολος τὴν ούρά του, καὶ οἱ Τοῦρκοι συνέλαβαν ἔναν ἀγγελιοφόρο ό όποιος μετέφερνε μιὰ ἐπιστολή, τὴν όποια ό Σπυρίδων ἀπηύθυνε πρὸς τὸν γιατρὸ Λουκᾶ Δημάρατο στὸ Λεσκοβίκι, καὶ τὸν ρωτοῦσε συνθηματικὰ νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ ἀν ἐπεσε ἢ ὅχι ἀκόμη ἢ Κορυτσᾶ. 'Ο ἀγγελιοφόρος αὐτὸς φαίνεται πὼς θὰ βασανίστηκε καὶ φλυάρησε καὶ οἱ Τοῦρκοι ἔθεσαν ἀμέσως κάτω ἀπὸ αὐστηρὴ παρακολούθησι τὸν Δεσπότη, ζητῶντας ἀφορμή νὰ τὸν συλλάβουν.

Καὶ αὐτὴ δὲν ἀργησε νὰ παρευσιασθῇ. "Οταν ό Μητροπολίτης ἐπεσκέφθηκε, περὶ τὰς ἀρχὰς Φεβρουαρίου 1913, τὸν Τζαβήτ Πασᾶ, καὶ τοῦ ἐζήτησε νὰ ἀπελευθερώσῃ τοὺς κρατου-μένους ποὺ εἶχε στείλει ό Κυρήμ Τσαούσης ἀπὸ τὴ Στράτσιανη καὶ ἄλλα χωριά, ό ἄγριος καὶ Χριστιανομάχος αὐτὸς Πασᾶς, ὅχι μόνο δὲν θέλησε νὰ τὸν ἀκούσῃ, ἀλλὰ τὸν ἀπεδίωξε σκαιώτατα καὶ τὸν περιώρισε στὴν Μητρόπολι γύρω ἀπὸ τὴν όποια ἐτοποθέτησε φρουρά.

'Ο γέρων Μ. Μπινόλας διηγεῖται ὅτι, ὅχι μόνον τὸ Δεσπότη—ποὺ δὲν ἦθελε νὰ κάνῃ ἔγγραφα παραινετικὰ πρὸς τὰ διάφορα χωριά γιὰ νὰ ὑποταχθοῦν προφασιζόμενος ὅτι δὲν εἰσακούεται—ἐκακοποίησε ό Τζαβήτ Πασᾶς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἰδίους τοὺς προκρίτους Τουρκοκονιτσιώτες καὶ τὶς Ἀρχὲς ἐπέπληξε διότι δὲν ἔφρόντισαν νὰ πατάξουν ἔγκαιρως τὰ κινήματα τῶν γκιαρύρηδων Χωρικῶν. Προσπάθησε δὲ ό ἴδιος αὐτὸς Πασᾶς νὰ βρῇ μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν κατασκόπους γιὰ νὰ τοὺς στείλῃ νὰ τοῦ φέρουν πληροφορίες ἀπὸ τὰ γύρω χωριά, καὶ πρόσφερε ἀρκετά, ἀλλὰ μὲν μεγάλη δυσκολία κατώρθωσε νὰ βρῇ ἔναν ἢ δύο. Εἴπαν γιά κάποιον ποὺ κατήγετο ἀπὸ τὴν

Πυρσόγιαννη ὅτι ἐστάλη ἐκεῖ γιὰ νὰ κατασκοπεύσῃ, ἀλλὰ μόλις ἐννόησαν τὶς προθέσεις του ἢ εἰδοποιήθηκαν καταλλήλως οἱ συμπατριῶτες του, τὸν ἐξυλοκόπησαν ἀγρίως καὶ δὲν τὸν ἀφῆσαν νὰ ἐπιστρέψῃ πίσω στὴν Κόνιτσα. Τὴν ἴδια τύχη εἶχε καὶ ό ἄλλος κάποιος Στ. Τζινέρης ὑπάλληλος τοῦ Χουσέν Σιαίμβεη, ό όποιος κατήγετο ἀπὸ τὸ Γκριζμπάνι, καὶ προσποιούμενος τὸν ἀρρωστο μεταφέρθηκε στὸ χωριό του ἀπὸ τὸν Θωμᾶ Γάκη, ό όποιος ὅμως μυημένος στὴν Ἐθνικὴ ἴδεα τὸν παρέδωσε ἀμέσως στοὺς ἀντάρτες καὶ κατατάχθηκε καὶ ό ἴδιος στὰ ἀνταρτικὰ σώματα. Κατὰ Γούσια Γεράσην ὅμως—Βραζιώτην ἀγωνιστὴν—ό Τζινέρης πῆγε στὸ Γκριζμπάνι (νῦν Ἐλεύθερο) καὶ ἐξελήφθη ώς κατάσκοπος, ἀλλὰ δὲν ἦταν τοιωτος· ἢ μᾶλλον ὑπεσχέθη στοὺς Τούρκους νὰ τοὺς στείλῃ εἰδήσεις ἀλλὰ δὲν τὸ ἔκανε. 'Απόδειξι ὅτι δὲν ἦταν κατάσκοπος ἢ ὅτι ἐξηπάτησε τοὺς Τούρκους, εἶναι τὸ ὅτι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι οἱ Τοῦρκοι, πρῶτο—πρῶτο κἀψανε τὸ σπῆτι του ὑποχωρῶντες τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1913.

Βλέποντας ό Τζαβήτ Πασᾶς ὅτι τὰ στρατεύματὰ του δὲν μποροῦσαν νὰ καταβάλουν τοὺς ἀντάρτες καὶ τοὺς ἐπαναστατημένους χωρικούς, οἱ όποιοι δὲν ἀφηναν τοὺς Τούρκους νὰ καταπατήσουν τὰ ὄρεινὰ χωριά, ξέσπασε καὶ πάλιν ἐναντίον τοῦ Μητροπολίτου. Τὸν συνέλαβε λοιπὸν περὶ τὰς ἀρχὰς (πρῶτον δεκαήμερον) Φεβρουαρίου τοῦ 1913 καὶ τὸν ἐφυλάκισε ἐκεῖ ποὺ εἶναι τώρα τὸ σπῆτι τῆς Ὁλυμπιάδας. 'Αφοῦ δὲ τὸν ἐβασάνισε ἀρκετὰ τὸν παρέπεμψε στὸ στρατοδικεῖο μὲν σκοπὸν νὰ τὸν καταδικάσῃ εἰς τὴν ἐσχάτην τῶν ποινῶν. 'Ο Γραμματεὺς του ὅμως Σπυρ. Δόβας, ό ἀείμνηστος Σχολάρχης Νίκ. Παπακώστας, καὶ τὰ ἄλλα μέλη τοῦ Ἐθνικοῦ Κομιτάτου Κονίτσης, κινήθηκαν δραστηρίως. "Εφθασε ἡ εἰδησὶ οτ' αὐτὶα τοῦ Διαδόχου Κωνσταντίνου, κι' ἐκεῖνος τηλεγράφησε ἀμέσως στὸν Ἐσάτ Πασᾶ τῶν Ἰωαννίνων, λέγοντάς του ὅτι τὸν καθιστᾶ ὑπεύθυ-

Κυνηγετικές Ἀναμνήσεις

ΤΟῦ κ. ΚΛΕΑΝΘΗ Μ. ΠΑΤΕΡΑ

Τὸ σημείωμα αὐτὸ γράφτηκε γιὰ κείνους πού βρίσκονται στὴν ἀγαπημένη πατρίδα καὶ ἔχουν τὴν εὐτυχία νὰ ἀπολαμβάνουν τὴν ὥμορφη ἀπασχόλησι τοῦ κυνηγιοῦ, μὰ καὶ γιὰ τὸν μακρὰ διαμένοντας γιὰ νὰ τὸν κεντρίζῃ τὴν νοσταλγία γιὰ τὴν πατρίδα καὶ νὰ τὸν ὑπενθυμίζῃ δταν ἔχουν τὴν εὐκαιρία, νὰ τὶν ἐπισκέπτωνται γιὰ νὰ ἀπολαμβάνουν καὶ αὐτοὶ τὴν ὅντως ὀφέλιμη ἀπασχόλησι τοῦ κυνηγιοῦ.

Καὶ τώρα μὰ ἀνάμνησι ἀπὸ μιὰ ἐπίσκεψη στὴν πατρίδα.

Σάββατο ἀπόγευμα στὴν ἀγορὰ τῆς Κόνιτσας τῆς 22 Αὐγούστου τοῦ 1959.

Τὸ κυνῆγι τῶν τρυγονιῶν στὰ βορειότερα τμῆματα ἐπιτρέπεται λόγῳ τοῦ ὅτι ἀπὸ ἔκεī ξεκινοῦν τὰ κοπάδια γιὰ τὴν ἐπιτροφὴ τοὺς στὰ θερμὰ κλίματα.

"Ἐνας—ἐνας συναντῶνται οἱ βλαμένοι.

"Ἐ! τὶ θὰ γίνῃ; Ποῦ θὰ πᾶμε αὔριο;
Μάθαμε ἂν ἔχει τίποτε;

νον γιὰ τὴ ζωή τοῦ Μητροπολίτου Σπυρίδωνος. Ὁ δὲ Ἐσάτ Παπᾶς, προβλέποντας ὅτι πολὺ σύντομα θὰ ἡττηθῇ ἢ θὰ παραδοθῇ εἰδοποίησε ἀμέσως τὸν Τζαβήτ Πασᾶ καὶ τοῦ παρήγγειλε νὰ μὴ θίξῃ οὔτε τρίχα τῆς κεφαλῆς τοῦ Δεσπότη.

Παράλληλα δέ, οἱ Χριστιανοὶ ἔκινήθησαν καὶ πρὸς τὴν κατεύθυνσι τῶν ἔγχωρίων Τούρκων, οἱ ὅποιοι προβλέποντας ἐπίσης ὅτι θὰ πέσουν στὰ χέρια τῶν Ἑλλήνων, ἔσπευσαν νὰ μεσολοβήσουν καὶ αὐτοὶ ὑπὲρ τοῦ Μητροπολίτου. Ὁ Τζαβήτ ὅμως ἦταν ἀμετάπειστος διότι δὲν εἶχε λάβει ἀκόμη τὴ διαταγὴ τοῦ Ἐσάτ Πασᾶ. Ἐπενέβη τότε ὁ γηραιὸς Μουχτάραγας ἢ Μουχτάρμπεης Σεβρανῆς καὶ τοῦ εἶπε:

—Ἐσὺ Πασιᾶ μου θὰ φύγης μὲ τὸ ἀ-

Κάποιος πληροφορεῖ δτι οἱ Μαζιῶτες εἶπαν πῶς πολλὰ τρυγόνια φάνηκαν χαμηλὰ στὸν κάμπο. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου ἔβγαλε τὴν ἀπόφασι. Πέντε παρὰ τέταρτο συγκέντρωση στὴν ἀγορά. Πράγματι ἀπὸ τὶς τέσσαρες καὶ μισὴ μιὰ—μιὰ σιλινέττα ἐμφανιζόταν ἀπὸ διάφορα σημεῖα.

Στὶς 5 ἀκριβῶς ξεκινάει τὸ αὐτοκίνητο. Περνοῦμε τὸ γιοφύρι, τὸν Ἀϊγιάννη, τὴν Τοπόλιτσα, τὴν Παληογορίτσα καὶ φθάνουμε στὸν Ἀμμο. Ἔδω μὰ παρένθεσι. "Ἐνας παλαιὸς κυνηγὸς τοὺς εἶχε «στὸ μαντρὶ» ἔναν—δυὸ λαγοὺς κάθε μέρα. Οἱ κακὲς γλῶσσες λέγαν ὅτι τοὺς ἔπερνε ἀπὸ τοὺς Κουτσονφλιανίτες. Ἐγὼ δέν τὸ πίστενα. Ἡταν γερὸ ντουφέκι. Προχωροῦμε ἀπὸ τὸν Ἀμμο στὴν Ἀγία Τριάδα.

Σταμάτα πρόσταξε ὁ Πρόεδρος στὸν ὁδηγό. Κατεβίκαμε ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητο. Εἶχε φέξει γιὰ καλά. "Ἐνα ὥμορφο μπάτσιασμα ἀπὸ τὴν πρωΐη δροσιὰ καὶ μὰ μυρούδιὰ ἀπὸ σαπισμένα χορτάρια. Γνώρι-

σκέρι σου, τὶ θ' ἀπογίνουν ὅμως ἔτοῦτοι ἔδῶ; Καὶ ἔδειξε τοὺς Τουρκοκονιτσιῶτες. Θὰ τοὺς σφάξουν ὅλους, πρόσθεσε, οἱ "Ελληνες σάν ἔρθουν καὶ δὲ βροῦν ζωντανὸ τὸ Δεσπότη τους.

—Δὲν ἔχεις καμιὰ θέσι ἐσὺ γιὰ νὰ μοῦ δώσης συμβουλὲς ἢ νὰ μὲ διατάξης τὶ θὰ κάνω, ἀπάντησε περιφροντικὰ ὁ Τζαβήτ Πασᾶς.

—Πρόσεξε καλά! ἐτόνισε ὁ Μουχτάρμπεης, μόλις ἀγγίξης ἔστω καὶ μιὰ τρίχα τοῦ Δεσπότη θὰ χτυπηθοῦμε· δὲν θὰ φύγης ζωντανὸς ἀπὸ τὴν Κόνιτσα. Βλέπεις τὰ παλληκάρια μου; καὶ τοῦ ἔδειξε τοὺς ἄντρες του ποῦ ἦταν συγκεντρωμένοι κάτω ἀπ' τὴν πλατεῖα· εἶναι ἔτοιμα νὰ χτυπηθοῦν μὲ τοὺς δικοὺς σου ντουντούμηδες μόλις τὰ διατάξω.

("Ἐπεται ἢ συνέχεια")

σμα αὐτὸ τοῦ χιρόποδου. Μπροστὰ μας ἀπλώνεται ὁ καταπράσινος κάμπος. Τοῦ φες—τοῦφες οἱ καρυὲς καὶ τά ἄλλα δένδρα. Ἀπέραντο ταπέτο ἀπὸ καταπράσινα τριφύλια. Μροστὰ δοθώνεται στὸ βάθος τὸ Ἀγκάθι, ἡ χαράδρα παραπέρα τοῦ Ἀώου. Ἀριστερὰ ἡ Νύμφη μεγαλόποεπη μὲ τὰ μυτερὰ ἔλατα. Δίπλα ὁ Αἴλιας καὶ οἱ κορυφὲς τοῦ Σμόλικα. Κλέφτης, Τράπεζα, Κάμινη, Μονοιά. Κάτω ἡ ἔσκονστὴ Νεμέρτσικα. Νὰ μὰ σπάνια σύνθεσι ποὺ μένει ἀξέχαστη στή θύμησί μον.

Στὶς ράχες ἀκούγονται τὰ κονδούνια τῶν κοπαδιῶν ποὺ βγῆκαν στή βοσκή.

Δυὸς ζαγάρια Μαζιώτικα ξέστρωσαν στὸ κυνηγετὸ ἔνα λαγὸ καὶ ἀκούγεται τὸ μαγευτικὸ κλὰφ—κλὰφ ποὺ γεμίζει χαρὰ κάθε κυνηγό.

Ζῶα φορτωμένα μὲ ζαϊρέδες ἀνεβαίνοντα στὸ τζιαντὲ καὶ ἔνα σιγανὸ ὕμορφο τραγοῦδι ἀκούγεται ἀπὸ τὸ γεωργὸ ποῦ τὰ συνοδεύει. Γυναικες μὲ ζαλίκι, βαΐζοντας τὸ κορμὶ τους δεξιὰ—ἀριστερὰ σᾶν παλάνζα, προχωροῦν, πλέκοντας συνάμα καὶ τὸ τσιράπι τους. Ἀπὸ μακροῦ ἀκούγεται τὸ βουητὸ ποῦ κάνει τὸ νερὸ τοῦ Ἀώου ποὺ περίσεψε, γιατὶ τὸ περισσότερο πέφτει μεσ' τὸν κάμπο γιὰ νὰ δροσίσῃ τὰ διψασμένα χωράφια ποὺ εἶναι γιομάτα ἀπὸ τριφύλι, καλαμποκιὲς καὶ μποστάνια.

Σ' αὐτὴ ἐδῶ τὴ μαγευτικὴ τοποθεσία σκορπίσαμε γιὰ τὰ τρυγόνια.

Ξεκινοῦμε ἔνας—ἔνας στὸ γεωργικὸ δρόμο ποὺ φέρνει πρὸς τὸ βάθος γιὰ νὰ πιάσωμε τὰ καρτέρια. Τὸ καθένα ἔχει καὶ τὸ ὅνομά του. Τὸ ὅνομα τοῦ κυνηγοῦ ποὺ τὸ προτιμοῦσε. Μείναμε στὸ τέλος ἐγὼ καὶ ὁ Πρόεδρος.

—Ἐσὺ ποὺ θὰ πᾶς; μοῦ λέει ὁ Πρόεδρος. Ποῦ μοῦ ξεκίνησες μ' αὐτὰ τὰ τρυπητὰ παπούτσια; Πρωτάρης εἶσαι; Δὲν ξέρεις δτὶς ὁ κάμπος ἔχει δροσιὰ καὶ θὰ γίνης μούσκεμα; Κάτσε ἐδῶ στὰ ἀνοιχτὰ καὶ κάτι θὰ κάνης. Ἐσὺ τὰ καταφέρνεις καὶ στὸ φτερό.

Χάθηκε ὁ Πρόεδρος μέσα στὰ χωράφια γιὰ κάποιο ξεχωριστὸ καρτέρι ποὺ τὸ φύλαγε γιὰ τὸν ἔαντό του. Σ' ἔνα σύμπλεγμα ἀπὸ ἵτιες, καρυὲς καὶ μονοιές τήν ξέστησε ὁ κουγιόνος.

Καὶ νὰ τὰ κοπάδια τῶν πουλιῶν ἄρχισαν νὰ περνοῦν χαμηλὰ καὶ ἄφοβα. Ἄλλα τραβοῦν γιὰ τὴν ποταμὶα κι' ἄλλα γιὰ τὸν κάμπο. Ακούγεται τὸ πλῶν μπάμ. Τὸ σύνθημα δόθηκε. Σὲ λίγο μάχη σωστὴ ἀπὸ δλες τὶς μεριές. Δὲν ἀνθεξα στ' ἀνοιχτά. Χώθηκα μέσα στὰ χωράφια. Πήρα τὴν πρώτη ἀνατοιχίλα, μὰ συνήθισα. Ἔγινα μούσκεμα μέχοι τὰ γόνατα. Χώθηκα σὲ μὰ ντρόζκα, ἔφτιαξα τὸ γιατάκι μου βάζοντας τὴν θήκη τοῦ ντουφεκιοῦ μου γιὰ κάθισμα καὶ περίμενα.

Νὰ τὸ πρῶτο τρυγόνι. Κάθισε σ' ἔνα ξερὸ ολαρὶ καὶ καμάρωτὸ κυττοῦσε δεξιὰ—ἀριστερά. Αμέριμνο τιναζόταν καὶ καθάριζε μὲ τὴν μυτίτσα του τὰ φτερά του.

Δὲν μούκανε ἡ καρδιὰ νὰ σηκώσω τὸ ντουφέκι μου. Σκεφτόμουνα τὶ μοῦ φταίει τὸ κακόμοιο τὰ τοῦ ἀφαιρέσω τὴν ζωῆτσα του. Τὸ καμάρωνα ἔτσι ως ποῦ ἔφυγε.

Τὴ στιγμὴ αὐτὴ ἀκούγεται νὰ χτυπάῃ ἡ πρώτη καμπάνα στὴν Ἡλιόρραχη καὶ στὴ Μάζιω, ποῦ καλλοῦσε τὸν Χριστιανοὺς στὶς ἐκκλησίες καὶ νά ἔνα μεγαλόποεπο θέαμα ποὺ μὲ κατέπληξε καὶ ποῦ δὲν θὰ τὸ ξεχάσω ποτέ.

Ἀπὸ τὴν κορυφὴ τῆς Τύμφης ξεπρόβαλαν τεράστιες ἀχτίδες ποῦ ἔφθαναν μέχοι τὰ μεσούρανα. Ἔνα ἀσημένιο φῶς ξεχνύταν ἀπὸ μέσα. Ἡταν ἔνα θέαμα ὅπως τὸ φαντάσθηκε ὁ ζωγράφος ποὺ παρέστησε τὸ ἄρμα τοῦ ἥλιου. Σὲ λίγο ἔνα κομμάτι ἀπὸ τὸν δίσκο τοῦ ἥλιου ξεπρόβαλε ἀνάμεσα ἀπὸ τὶς μύτες τῶν ἔλατων, ποῦ λίγο λίγο μεγάλωνε ως ποῦ παρουσιάσθηκε δλόκληρος καὶ μεγαλοπρεπής καὶ τότε χάθηκαν οἱ ἀχτίδες.

Τὸ δυνατὸ του φῶς σκορπίσθηκε στὴν Ηλάση καὶ γέμισε ἀπὸ τὴν λάμψι του ὁ Κόσμος. Μαργαριτάρια φεγγοβολοῦσαν οἱ δροσοσταλίδες στὰ χορτάρια καὶ μὰ οὐράνια μεγαλοπρέπεια σκορπίστηκε παντοῦ. "Ολα μὲ μᾶς ἀλλάξαν ὅψι. "Ἄλλη μορφὴ πήρανε τώρα τὰ βουνὰ κι' ὁ κάμπος.

Ξεχάστηκα ἐκεῖ πού βρισκόμουνα καὶ ψιθύρισα «ώς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου Κύριε». Μὰ τὸ νέο φσούδη μὲ συνέφερε. Τὶβ—τὰβ τὰ ἀκαπνα!

Σκέφθηκα τὶ θὰ γινόταν στὴ συγκέντωσι μέ τὸ ἀπολογισμὸ τοῦ κυνηγιοῦ. Τὸ

Η ΞΕΝΗΤΕΙΑ

Βολιοῦμαι μιὰ βολιοῦμαι δυὸ
Βολιοῦμαι τρεῖς καὶ πέντε
Βολιοῦμαι νὰ ξενητευθῶ
στὰ ξένα νὰ πηγαίνω.
Ν' ἡ ξενητειὰ μὲ πλάνεψε
τὸ γέρμο Βουκουρέστι
καὶ κάνω ξένες ἀδερφές
καὶ ξένες Παραμάνες
γιὰ νὰ μοῦ πλεν' τὰ ροῦχα μου
τὰ γέρμα τὰ σκουτιά μου.
Τὰ πλένουν μιὰ τὰ πλένουν δυὸ
τὰ πλένουν τρεῖς καὶ πέντε
κι' ἀπὸ τὶς πὲντε κι' ὑστερά
τὰ ρίχνουν στὸ σοκάκι.
—Πάρε ξένε μ' τὰ ροῦχα σου
πάρε καὶ τὰ σκουτιά σου.

Συλλογὴ ΟΡ. ΜΑΝ.

μάτι μου ἔπεσε στὸν ἄδειο τροφά. Τινάχτηκα ἀμέσως, ἀρπαξα τὸ δίκανο καὶ ξεκίνησα. "Ἐνα κοπάδι πέρασε ἀπὸ πάνω μου. Μπὰμ καὶ πέφτει τὸ πρῶτο πουλὶ ποῦ σπαστάριζε ζωντανό. Ξαναζωντάνεψε μέσα μου ἡ μανία τοῦ κυνηγιοῦ. 'Αλλοῦ ἐπιτυχία, ἀλλοῦ ἀποτυχία ως ποῦ τελείωσε τὸ κυνῆγι. Σὲ λίγο ἀκούστηκε ἡ σφυρίχτρα τοῦ Προέδρου, ποῦ ἦταν τὸ σύνθημα τοῦ γυρισμοῦ.

"Ἐνας—ἔνας μαζευτήκαμε στὸ αὐτοκίνητο. Στὸ μέτρο μα δὲν ἥμουν οὔτε πρῶτος οὔτε τελευταῖος. Μὲ ρωτοῦσαν πῶς πῆγε τὸ κυνῆγι.

Καλὰ τοὺς ἀπαντοῦσα χωρὶς νὰ λέω νούμερο, κατὰ τὸ σύστημα φίλου μου Καθηγητοῦ. Οἱ κυνηγετικὲς αὐτὲς ἐκδρομὲς συνεχίσθησαν ως ποῦ ἔφθασε ἡ ἥμέρα τῆς ἀναχωρήσεως.

'Απὸ τὰ παράθυρα τοῦ αὐτοκινήτου ἔβλεπα νὰ περιοῦν γρήγορα ἔνα—ἔνα τὰ γνωστά τοπεῖα τοῦ ήμπου τῆς Κόνιτσας. Στὴν τελευταία στροφὴ στὴ Βίγλα ἔστειλα ἔνα τελευταῖο χαιρετισμὸ στὴν ἀγαπητὴ πατρίδα ποῦ σὲ λίγο κρύφτηκε πίσω ἀπὸ τὰ βουνά, γιά νά μείνῃ στὴ μνήμη μου σᾶν ἔνα γλυκὸ καὶ εὐχάριστο δημειώση.

Θεμελίωμα

Μία ούσιώδης πρόοδος σημειούται εἰς τὴν Ἐπαρχίαν μας διὰ τῆς ἴδρυσεως τοῦ τυροκομείου τῆς Κονίτσης. Κατ' ἔξοχὴν κτηνοτροφικὴ ἡ Ἐπαρχία μας οὖσα, θὰ κατορθώσῃ νὰ ἀναπτύξῃ ἕπτι περισσότερον τὴν κτηνοτροφίαν της ἡ ὁποία καὶ θὰ ἀποτελέσῃ ούσιαστικὸν πλουτοπαραγωγικὸν παράγοντα αὐτῆς. 'Η ἴδρυσις τοῦ τυροκομείου ἀποκτᾶ οὕτω κεφαλαιώδη σημασίαν δι' ὅλοκληρον τὴν Ἐπαρχίαν μας. Δὲν ἀρκεῖ τὸ ὅτι ἔχουν ἐφοδιασθῆ οἱ κάτοικοι τῆς ἐπαρχίας μας μὲ ἐξευγενισμένης ράτσας γαλακτοφόρα ζῶα. Γιὰ νὰ ὅλοκληρωθῆ ἡ προσπάθεια τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς περιοχῆς στὸν τομέα τῆς κτηνοτροφίας ἥτο ἀπαραίτητος ἡ ἴδρυσις τοῦ τυροκομείου. Εἶναι ὅμως λυπηρὸν τὸ ὅτι δὲν κατορθώσῃ εἰσέτι ἡ ἐξεύρεσις τῶν πόρων οἱ ὁποῖοι ἀπαιτοῦνται διὰ νὰ ἐμπλουτισθῆ τὸ ἥδη ἔτοιμο κτίριον τοῦ τυροκομείου μὲ τὰς ἀπαραιτήτους ἐγκαταστάσεις, ὥστε νὰ δυνηθῇ νὰ λειτουργήσῃ τὸ ταχύτερον.

Πιστεύομεν ὅτι τόσον ἡ 'Υπηρεσία τοῦ Προγράμματος 'Αναπτύξεως 'Ηπείρου, δσον καὶ ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία ἔδειξε πραγματικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἀκριτικήν μας Ἐπαρχίαν θὰ ἀντιληφθοῦν τὴν ἀνάγκην καὶ θὰ ἐξεύρουν πρόσφορον λύσιν, ὥστε τὸ τυροκομεῖον νὰ λειτουργήσῃ τὸ ταχύτερον.

* * *

‘Η ἀπόφασις τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου τῆς Κονίτσης διὰ τὴν περίφραξιν διὰ συρματοπλέγματος τοῦ δάσους τῆς Κονίτσης εἶναι δρθωτάτη. 'Η Τύμφη δὲν εἶναι μονάχα τὸ στολίδι τῆς Κονίτσης. Δὲν εἶναι μόνον κάτι ποὺ τὸ θαυμάζουν οἱ ἐπισκέπται μας. Εἶναι καὶ ὁ προστάτης τῆς πόλεως. 'Εὰν τὸ δάσος αὐτὸ καταστραφῆ, δὲν ὑπάρχει Κόνιτσα. Τὰ νερὰ θὰ σαρώσουν τὰ πάντα. Γι' αὐτὸ κάθε μέριμνα γιὰ τὸ δάσος μας εἶναι ἀπαραίτητη. Εὐτυχῶς ὅτι τὸ δάσος μας ἀνεπτύχθη καὶ πάλιν ὑστερά ἀπὸ τὶς μεγάλες καταστροφὲς ποὺ ὑπέστη κατὰ τὴν περίοδον τοῦ τελευταίου πολέμου καὶ ἐλπίζομεν ὅτι σύν

τῷ χρόνῳ, θὰ ἀποκτήσῃ τὴν προπολεμι·
κή του ζωηρότητα καὶ δύμορφιά.

* * *

"Οπως ἐγνώρισεν ὁ ἐν Κονίτσῃ ἀνταποκριτής μας, ἐτέθη εἰς λειτουργίαν ἐν Κονίτσῃ τὸ πρῶτον Βαφεῖον - Καθαριστήριον ὑπὸ τοῦ κ. Κων. Νικολοπούλου. 'Η μικρή μας πόλις ἄρχισε νὰ συγχρονίζεται. 'Ο ἔξηλεκτρισμὸς μᾶς ἔφερε κοντὰ τὰς προόδους τοῦ πολιτισμοῦ. Τὰ σπίτια μας καὶ οἱ δρόμοι λάμπουν ἀπὸ φῶς. 'Ο κινηματογράφος προσφέρει ἔνα μέσον ψυχαγωγίας. Στὰ σπίτια ἀρχίζουν νὰ μπαίνουν οἱ ἡλεκτρικὲς κουζίνες καὶ τὰ ψυγεῖα.

Μετὰ τὸ Γερμανικὸν ἀρτοποιεῖον ἔχομε τώρα Βαφεῖον - Καθαριστήριον. "Ανεμος πραγματικῆς προόδου πνέει.

* * *

Σ' ἔνα ἀπὸ τὰ χωριά μας ἔπεσαν τελευταίως θύματα ἀπὸ παλαιὰν χειροβομβίδα δύο μικρὰ παιδιά. 'Η περιφέρεια μας ἐγένετο ἐπὶ μακρὸν θέατρον πολέμου καὶ ὡς ἐκ τούτου ὑπάρχουν ἀκόμη κατεσπαρμένες χειροβομβίδες ποὺ δὲν εἶναι καὶ εὔκολον νὰ ἀνακαλυφθοῦν καὶ συλλεγοῦν. Διὰ νὰ μὴ θρηνήσουμεν καὶ ἄλλα θύματα εἶναι ἀπαραίτητο νὰ γίνεται τακτικὰ καθοδήγησις τῶν μικρῶν ἴδιως μαθητῶν ἀπὸ τοὺς δασκάλους των, διότι θύματα θὰ εἶναι κυρίως τὰ μικρά, τὰ ὅποια ἔχουν ἀγνοιαν τῆς καταστρεπτικότητός των. 'Ο Ἐπιθεωρητής τῶν Δημοτικῶν Σχολείων ἀς ἐκδώσῃ σχετικὴν ἐγκύρωλιον πρὸς ὅλους τοὺς διδασκάλους, οἱ δόποιοι διαρκῶς νὰ ἐπισημαίνουν τὸν κίνδυνον εἰς τοὺς μικρούς των μαθητάς.

* * *

'Η «Κόνιτσα» μὲ τὸ παρὸν τεῦχος τῆς συμπληρώνει ἔνα ἔτος ζωῆς. Στὸ προγραμματικὸν ἀρθρὸν ἐτονίσαμεν ὅτι θὰ ἀγωνισθῇ γιὰ τὰ προβλήματα τῆς Ἐπαρχίας μας καὶ ὅτι θὰ ἀποτελέσῃ τὸ ιστορικὸν καὶ λαογραφικὸν ἀρχεῖον αὐτῆς.

"Υστεοα ἀπὸ ζωὴν ἔνδος ἔτους δύνανται οἱ πάντες νὰ ἀντιληφθοῦν ὅτι ἐτηρήσαμεν τὰς ἐπαγγελίας μας. Τὸν ἴδιον

δρόμο θὰ ἀκολουθήσωμεν καὶ εἰς τὸ μέλλον. Δικαιούμεθα πλέον νὰ ἔχωμεν καὶ μίαν ἀπαίτησιν. Πρέπει νὰ μᾶς συντρέξουν ὅλοι στὴν προσπάθειάν μας. 'Επειδὴ ἀρκετὰ ἐκ τῶν Κοινοτικῶν Συμβουλίων δὲν ἐπέδειξαν τὴν ἡν ὕφειλαν ὑποστήριξιν, διὸ τὸ περιοδικό μας, ἀπευθυνόμεθα καὶ πάλιν πρὸς αὐτὰ καὶ τὰ παρακαλοῦμεν νὰ γράψουν εἰς τὸν προϋπολογισμόν των καὶ μίαν μικρὰν δαπάνην πρὸς ἐνίσχυσίν του. Φρονοῦμεν δὲ ὅτι δὲν εἶναι ἔξω τῶν ἀρμοδιοτήτων τοῦ κ. Ἐπάρχου Κονίτσης ἡ ἔκδοσις παρ' αὐτοῦ ἐγκυρίου πρὸς τοὺς κ.κ. Προέδρους τῶν Κοινοτήτων διὰ τῆς ὅποιας θὰ συνιστᾶ εἰς αὐτοὺς ὅπως ἐγγραφοῦν συνδρομηταὶ τῆς «Κονίτσης», δι' ὃ καὶ ὑποβάλλομεν εἰς αὐτὸν θερμοτάτην πρὸς τοῦτο παράκλησιν.

* * *

Εἰς τὸ τεῦχος τοῦ Ἰανουαρίου ἐγράψαμεν διὰ τὸν Νικόλαον Παπακώσταν καὶ μάλιστα ἐτονίσαμεν ὅτι πρέπει τὸ ταχύτερον νὰ ἀναρτηθῇ ἡ εἰκὼν του εἰς τὸ Σχολεῖον, εἰς τὸ ὅποιον ἀφιέρωσεν ὄλοκληρον τὴν ζωὴν του. Δὲν ἔχομεν πληροφορίας ἀν συνεκινήθησαν οἱ ἀρμόδιοι. 'Αναμένομεν, ἐλπίζοντες ὅτι δὲν θὰ εἶναι μακρὰν ἡ ἡμέρα κατὰ τὴν ὅποιαν θὰ ἀποδοθοῦν αἱ δέουσαι τιμαὶ εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν αὐτὴν προσωπικότητα τῆς Κονίτσης.

Εἰς τὸ σημείωμά μας τοῦ ἴδιου τεύχους ἐκάμαμε καὶ τὴν πρότασιν τῆς κατασκευῆς προτομῆς του. 'Επειδὴ ἀντιλαμβανόμεθα ὅτι ἡ κατασκευὴ προτομῆς θὰ ἀπαιτήσῃ δαπάνην μεγάλην ἡ ὅποια θὰ εἶναι δύσκολον νὰ ἀντιμετωπισθῇ, κάμνομέν τὴν πρότασιν ὅπως, μερίμνη τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Κονίτσης, ἐντοιχισθῇ πλάξ εἰς τὸ Σχολεῖον τῆς "Ανω Κονίτσης μὲ τὸ ὄνομά του καὶ νὰ γίνῃ εἰδικὴ τελετὴ τῶν ἀποκαλυπτηρίων της.

* * *

Παρομοία ἐκδήλωσις θὰ πρέπει νὰ γίνη στὸ χωριό του καὶ διὰ τὸν Χαρ. Ρεμπέλην. 'Υπῆρξε καὶ οὗτος ἐκ τῶν ἐξαιρετικῶν ἐκπαιδευτικῶν οἱ δόποιοι ἐξύψωσαν τὸ ἔργον τῆς παιδείας καὶ τοῦ δόποιου ἡ δρᾶσις δὲν περιωρίσθηκε μόνον

—Μὲ ἐνέργειες τοῦ δασονόμου εἰς τὸ Δασαρχεῖον Κονίτσης κ. Θεοδ. Γκούτου μετεφέρθησαν ἀπὸ τὸ φυτώριον καὶ μετεφυτεύθησαν εἰς τὸ Γανναδιὸ δενδρύλλια ἀπὸ λεῦκες καὶ κυπαρίσσια, μὲ τὴν αὐθόρμητη συμμετοχὴ μερικῶν συγχωριανῶν ('Αν. καὶ 'Αρ. Τζιμινάδης, Β. καὶ Ν. Ζάνθος Δ. Χήρας, Θ. Ντόκος καὶ ὁ Μητρούσης).

"Ἐτσι, ὅστε ἀπὸ τόσα χρόνια γίνεται πραγματικότης τὸ σχέδιο τῆς παλιᾶς γενιᾶς τοῦ χωριοῦ καὶ τοῦ «Φιλοδασικοῦ Συλλόγου Γανναδιοῦ» ποὺ εἶχαν ίδρυσει τότε, ὡστε ἡ λεωφόρος πρὸς τὴν Τζαντόρα, τὰ δημόσια μέρη γύρω ἀπὸ τὶς βρύσες «Πειρατινὸν»—Νατσαΐδι» τὰ «Λειβάδια» καὶ τὸ «Μεσοχῶρι» θὰ πάρουν μέ τὸν καιρὸν μιὰ νέα ἔκπαγλη ὄψη καὶ θὰ προσδώσουν καινούρια ὁμορφιὰ στὸ ἐπιβλητικὸ καὶ γοητευτικὸ χωριό, ποὺ θὰ γίνη ξακουστό, ἀπὸ τὴν στιγμὴ ποὺ ἄνθρωποι ὄξυδερκεῖς καὶ μὲ καλὸ γοῦστο θὰ τὸ ἀνακαλύψουν.

—'Ομὰς ἀπὸ νέους τοῦ Γανναδιοῦ εύρισκεται ἥδη εἰς τὸ στάδιον τῶν συζητήσεων γιὰ τὴ διενέργεια μιᾶς ἐκδρομῆς μὲ συγχωριανοὺς στὸ ἀγαπημένο καὶ ἔγκαταλειπόμενο χωριό, ὅπου θὰ ἐπιδιώξουν νὰ ξαναζήσουν τὰ παλιὰ ἔθιμα καὶ οἱ ἀναμνήσεις. Στὶς ἐνέργειες περιέχονται καὶ προσπάθειες δημιουργίας τοπικοῦ συλλόγου καὶ θεατρικῆς παραστάσεως.

εἰς τὸν τομέα αὐτόν. Οὗτος ἀπὸ μακροῦ ἡσχολήθη μὲ τὴν συλλογὴν τῶν δημοτικῶν μας τραγουδιῶν καὶ εἰς λαογραφικὰς μελέτας, αἵτινες ἔχουν συμπεριιλγφθῆ στὸ ἐκδοθέν μετὰ τὸν θάνατόν του, μερίμνη τῆς «'Η πειρωτικῆς 'Εταιρίας», ὁγκῶδες βιβλίον ὑπὸ τὸν τίτλον «Κονιτσιώτικα».

‘Ο ἄδικος καὶ πρόωρος χαμός του κατὰ τὴν μαύρην περίοδον τοῦ συμμοριτοπολέμου καὶ δυστυχῶς ἀπὸ χέρια ἑλληνικά, εἶναι ἔνας ἐπὶ πλέον λόγος γιὰ νὰ τοῦ ἀποδοθοῦν αἱ τιμαιὶ ποὺ τοῦ ἀξίζουν.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΟΥ ΧΕΙΜΕΡΙΝΩΝ ΣΠΟΡ

Ἐίς τὰ πλαίσια τῶν ὁδηγιῶν τοῦ 'Ελβετοῦ μηχανικοῦ κ. Σενχόλτζερ, ὅστις ἔχει συντάξει τὴν προμελέτην διὰ τὴν ἐγκατάστασιν Κέντρου χειμερινῶν σπόρου εἰς Τόμφην, τεχνικὸς ὑπάλληλος τῆς Y.P.A. Y., ἐκτελεῖ ἀνὰ 15θήμερον μεταβάσεις εἰς τὴν χιονοσκεπῆ ὑπὸ ἀξιοποίηκυν ὁρεινὴν ζώνην καὶ κροβαίνει εἰς τὴν λῆψιν στοιχείων ἐπὶ τῶν ἐπικρατουσῶν εἰς τὴν περιοχὴν κλιματολογικῶν συνθηκῶν, ψυφους καὶ καταστάσεως χιονοκαλύψεως.

‘Ἡ προσπάθεια αὐτὴ ἀποτελεῖ τὸ πρῶτον στάδιον τῶν πρακτικῶν ἐρευνῶν διὰ τὴν περαιτέρω προώθησιν τοῦ θέματος τουριστικῆς ἀξιοποίησεως τῆς περιοχῆς διὰ τῆς δημιουργίας Κέντρου χειμερινῶν σπόρου καὶ ἐγκαταστάσεως τελεφερίκ.

ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΑ

‘Υπὸ τῆς Δ)νσεως Γεωργίας N. Ιωαννίνων καταβάλλονται προσπάθειαι διὰ τὴν ἀναμπέλωσιν τῆς περιοχῆς δι' ἀμερικανικῶν κλημάτων ἀνθεκτικῶν εἰς τὰς προσβολὰς τοῦ ἐντόμου τῆς φυλλοξέρας. Πρὸς τοῦτο, εἰς τὸ Πρότυπον Κρατικὸν Κτῆμα τῆς Κονίτσης, ἔχονν ἐγκατασταθῆ ἀπὸ ἑτῶν μητρικαὶ φυτεῖαι ἀμερικανικῶν κλημάτων διὰ τὴν παραγωγὴν ἐργίζων μοσχευμάτων, τὰ δποῖα διατίθενται εἰς χαμηλὰς τιμάς.

Συνιστᾶται, λόγῳ τῆς βεβαίας ἐπιτυχίας κατὰ τὴν φύτευσιν, ἡ ἀναμπέλωσις τῶν ὑπὸ τῆς φυλλοξέρας καταστραφέντων ἀμπελώνων διὰ τῶν ὡς ἄνω ἀπλῶν (ἀνεμβολιάστων) ἐργίζων ἀμερικανικῶν κλημάτων, ὁ ἐμβολιασμὸς τῶν δποιων διενεργεῖται ἐπὶ τόπου κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος ἀπὸ τῆς φυτεύσεώς των.

Ἐίναι ὅμως δυνατόν, τηρούμενων ἐπιμελῶς τῶν ἀπαραιτήτων καλλιεργητικῶν φροντίδων, νὰ ἐμβολιασθοῦν καὶ κατὰ τὸ ἔτος τῆς φυτεύσεώς των (μ. Αὔγουστον) διὰ κοιμωμένου ὀφθαλμοῦ κατὰ τὸ Μαγιόρκειον σύστημα.

(Κόνιτσα
24-4-63)

— Τὴν
25ην Μαρ-
τίου ἐγένε-
το εἰς Βούρ

μπιανην ὡραία Σχολική ἑορτὴ μὲ
ἀπαγγελίας καὶ πατριωτικὰ σκέτσ,
διοργανωθεῖσαι ὑπὸ τοῦ ἐκεī δημοδι-
δασκάλου κ. Χρ. Παπαδημητρίου. Πα-
ρομοίαι ἑορτὴ ἐδόθη καὶ εἰς Ἀγ. Πα-
ρασκευήν, καθὼς καὶ σὲ πολλὰ ἄλλα
χωρία τῆς Ἐπαρχίας μας.

— Καθ' ἀ πληροφορούμεθα, μερικὲς
κοινότητες ἐπιθυμοῦν τὴν διάλυσιν
τοῦ Συνδέσμου τῶν Κοινοτήτων Γράμ-
μου ὡς μὴ πληροῦντος τοὺς σκοποὺς
δι' οὓς ἴδρυθη.

— Τὴν 4-4-63 εἰς τὴν ἐνταῦθα
Ἀγροτικὴν Λέσχην, ἐδόθη μὲ ἐπιτυ-
χίαν θεατρικὴ παράστασις μὲ ἥθο-
ποιοὺς τοὺς ἀγροτόπαιδας καὶ ἀγρο-
τονεάνιδας καὶ ἐπαίχθη τὸ ἔργον «Ο
θρίαμβος τῆς ἀρετῆς». Τὴν παρηκολού-
θησαν ὁ κ. Νομάρχης, ὁ κ. Ἐπαρχος,
ὁ Δήμαρχός μας καὶ ἀπασαὶ αἱ ἀρχαὶ
ἐπανελήφθη δὲ αὕτη καὶ τὴν 7ην καὶ
8ην τρέχοντος μὲ πληθώραν θεατῶν.

— Τὴν 5-4-63 ἀφίχθη ὁ νέος Διευ-
θυντὴς τοῦ ἔθνικοῦ μας Ὁρφανοτρο-
φείου κ. Δημήτριος Φραγκίσκος.

— Ο Βουλευτὴς κ. Φρόντζος ἐγνώ-
ρισεν διὰ τηλεγραφήματός του πρὸς
τὸν κ. Δήμαρχον, ὅτι ὑπεγράφη τὸ
Βασιλικὸν διάταγμα διὰ τὴν ἴδρυσιν
Ἀγροτικοῦ Νηπιοτροφείου εἰς Κό-
νιτσαν.

— Εγκαταστηθέντων προχείρως τῶν
μηχανημάτων του λόγω μὴ πλήρους
ἀποπερατώσεως τῶν κτιριακῶν του
ἐγκαταστάσεων—ἥρχισεν ἀπὸ ἡμερῶν
νὰ λειτουργῇ τὸ Τυροκομεῖον Κο-
νίτσης.

— Ως μᾶς ἐπληροφόρησεν ὁ ἔξ Αθη-
νῶν ἐπιστρέψας Δήμαρχός μας κ.
Ρούσης, λίαν συντόμως (συμφώνως

πρὸς τὰς ὑποσχέσεις τῶν ἀρμοδίων)
θὰ δοθῇ πίστωσις διὰ τὴν ἔναρξιν τῶν
ἔργασιῶν ἀνεγέρσεως τοῦ κτιρίου τῆς
ἀρτισυστάτου ἐν Κονίτσῃ Τεχνικῆς
Σχολῆς.

— Τὴν 7-4-63 ἀφίχθη ἀντιπροσω-
πεία τῆς Πανελλήνιου 'Ενώσεως Ἀ-
ναπήρων μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Γεν. Γραμ-
ματέα τῆς Συνομοσπονδίας Α.Θ.Π.
Ἐλλάδος κ. Λιούμην, καὶ ἐτέλεσεν
μνημόσυνον εἰς τὸ ἐνταῦθα Στρανιω-
τικὸν νεκροταφεῖον χοροστατοῦντος
τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
μας κ. Χριστοφόρου. Παρέστησαν δὲ
εἰς αὐτὸν οἱ κ. κ. Νομάρχης, 'Υποδιοι-
κητὴς τῆς VIII Μεραρχίας, Διευθυντὴς
Διευθύνσεως Ἀναπήρων τοῦ Γ. Ε. Σ.
ὁ Ἐπαρχος μας κ. Ροντογιάννης, ὁ
Δήμαρχος κ. Ρούσης, καὶ αἱ λοιπαὶ
Πολιτικαὶ καὶ Στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ τῆς
Κονίτσης μετὰ πολλῶν συμπολιτῶν
καθὼς καὶ ἐκπρόσωποι διαφόρων ὄρ-
γανώσεων.

— Τὴν 11-4-63 εἰς τὸ Δημαρχεῖον
Κονίτσης διενεμήθη ὑπὸ τῆς ἐπιτρο-
πῆς μαθητ. συσσιτίων ρουχισμὸς πρὸς
τοὺς ἀπόρους μαθητὰς τῶν Δημοτ.
Σχολείων, ἀποσταλεῖς ὑπὸ τοῦ γνω-
στοῦ φιλανθρώπου τῶν Αθηνῶν κ,
Αδαμαντίου Καραμουρτζούνη.

(Κόνιτσα 25-4-63)

Αἱ ἀκολουθίαι τοῦ Νυμφίου ἐτελέσθη-
σαν χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτά-
του Μητροπολίτου μας κ. Χριστοφό-
ρου, ὅστις κατὰ τὴν Μ. Πέμπτην καὶ
Μ. Παρασκευὴν μετέβη εἰς Δελβινάκιον.
Ἡ δὲ περιφορὰ τοῦ Ιεροῦ Ἐπιταφίου—
ὅποιος ἐστολίσθη μὲ ἔξαιρετικὴν φι-
λοκαλίαν ὑπὸ ὁμάδος δεσποινίδων μὲ
ἐπικεφαλῆς τὴν κ. Πόπην Μουρελάτου
—συντελοῦντος καὶ τοῦ ὡραίου καιροῦ,
ἐγένετο πέριξ τῶν συνοικιῶν τῆς πό-
λεως μὲ συμμετοχὴν ἀπείρου πλήθους.

Αἱ ἀκολουθίαι τῆς Ἀναστάσεως ἐτε-
λέσθησαν χοροστατοῦντος τοῦ Σεβα-
σμιωτάτου κ. Χριστοφόρου τὸν ὁποῖ-
ον μετὰ τὴν δευτέραν Ἀνάστασιν ἐπε-

σκέφθησαν αἱ Ἀρχαὶ καὶ οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως διὰ νὰ τοῦ εὔχηθοῦν «ἔτη πολλά», καὶ νὰ λάβουν τὴν εὐλογίαν του καὶ τὰ καθιερωμένα κόκκινα αύγα.

—Τὸ Πάσχα ἑορτάσθη καὶ ὑπὸ τοῦ 583 Τάγματος μὲ ὅλοήμερον γλέντι τῇ συνοδίᾳ λαϊκῶν ὄργάνων καὶ μὲ προσέλευσιν πολλῶν ἐπισκεπτῶν. Ἐπεσκέφθη δὲ τοὺς ἑορτάζοντας, ἀφιχθεὶς ἐξ Ἰωαννίνων καὶ ὁ Μέραρχος κ. Παναγ. Τσολάκας.

—Τὴν 15—4—63 ὁ κ. Δήμαρχος συνοδευόμενος ὑπὸ μελῶν τοῦ Δημοτ. Συμβουλίου, ὑπὸ τοῦ Ὑποδιοικητοῦ τοῦ 583 Τάγματος, καὶ ὑπὸ διαφόρων συμπολιτῶν καὶ συμπολίτιδων, μετέβησαν εἰς Βούρπιανην καὶ διένειμαν διάφορα δῶρα εἰς τοὺς ἄνδρας τῶν ὑπὸ τοῦ Δήμου Κονίτσης υἱοθετηθέντων φυλακίων Πληκατίου καὶ Χιονιάδων.

—Τὴν 15—4—63 ἀφίχθη καὶ μετέβη εἰς διάφορα Στρατιωτικὰ φυλάκια πρὸς διανομὴν Πασχαλινῶν δώρων, ἡ Μάννα τοῦ Στρατιώτου κ. Καλλιόπη Λύκα.

—Τὴν 15—4—63 ἔλαβε χώραν πιδοσφαιρικὴ συνάντησις μεταξὺ τῶν ὁμάδων Δελβινακίου καὶ «Πίνδου» Κονίτσης. Νικήτρια ἀνεδείχθη ἡ ὁμάδα Πωγωνίου, μὲ τέρματα 5—2.

* *

—Τὴν 16—4—63 ἡ περιφερειακὴ Ἔφορος Ἐλληνίδων ὁδηγῶν Ἰωαννίνων κ. Χωραΐτου μετὰ ὁμάδος ὁδηγῶν, ἐπεσκέφθησαν τὸ φυλάκιον Λυκομόρου καὶ διένειμον διάφορα δῶρα εἰς τοὺς ἐκεῖ ὄπλιτας.

—Ἐπίσης τὴν 19—4—63 κλιμάκιον τῆς E.N.B.H. Ἰωαννίνων ἐπεσκέφθη τὸ φυλάκιον Μπουραζανίου καὶ διένειμε Πασχαλινὰ δῶρα.

* *

—Τὴν 21—4—63 ἡ Ὁρειβατικὴ Ὀμάδα Κονίτσης ἔξεδρρμε πεζῇ ἀπὸ Κόνιτσαν εἰς τὰ χωρία Πηγή, Νικάνωρα καὶ μο-

ναστῆρι Ἀγ. Νικάνωρος, Τράπεζαν καὶ Ἐξοχήν.

* *

—'Αποπερατωθείσης σχεδὸν τῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς πρὸς Ἀμάραντον ὁδοῦ, ἐπανήρχισεν λειτουργοῦσα ἡ δι' ἡμιφορτηγῶν αὐτοκινήτων συγκοινωνία.

* *

—'Ο Ταγματάρχης κ. Οἰκονόμου ἀνέλαβεν τὴν διοίκησιν τοῦ 3161 Τ.Ε.Α. Κονίτσης.

—'Ἐπανελήφθη ὁμοίως καὶ ἡ μετὰ τῶν χωρίων τῆς Λάκκας Ἀώου δι' αὐτοκινήτου ἐπικοινωνία.

—Τὴν 23—4—63 ἑορτὴν τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, προστάτου τοῦ Πεζικοῦ, ἐτελέσθη εἰς τὸ ἐνταῦθα στρατόπεδον τοῦ 583 Τάγματος Πεζικοῦ Δοξολογία, καὶ ἀκολούθως ἐψάλη ἐπιμνημόσυνος δέησις καὶ ἐγένετο προσκλητήριον τῶν πεσόντων ἀξιωματικῶν καὶ ὄπλιτῶν αὐτοῦ.

—'Αφίχθησαν ἐξ Δ. Γερμανίας οἱ κ. κ. Κ. Νίτσιος ἐκ Πυρσογιάννης, Β. Λωλίδης ἐκ Τραπέζης, καὶ Γεώργ. Οἰκονόμου καὶ Σωκρ. Μάνθου ἐκ Κονίτσης.

—'Αφίχθησαν ἐξ Ἀθηνῶν ὁ Βασ. Δερβένης, καὶ οἱ σπουδασταὶ κ.κ. Ὁδ. Ανδρέου, Λάκης Παπαθεμιστοκλέους, Ἀγγελος Τσόγκας καθὼς καὶ ὁ κ. Θωμᾶς Κώτσικος καὶ ἐκ Θεσσαλονίκης ὁ κ. Χαρίλ. Τσατσιᾶς.

—'Αφίχθη ἐξ Ἀθηνῶν διὰ Βούρμπιανην ὁ κ. Γεώργ. Παπακώστας.

—'Ανεχώρησεν δι' Ἀθήνας ὅπως παραστῆ εἰς τοὺς γάμους τοῦ ἀδελφοῦ του Γεωργίου ὁ ἔμπορος κ. Νικ. Παπαχρήστος.

—'Εκ Γούστερ Μᾶς Ἡν. Πολιτειῶν ἀφίχθησαν ὁ κ. Κων. Κῆτος καὶ Λουκᾶς Τάσεις, μετὰ τῆς συζύγου του ὁμογενεῖς ἐκ Λεσκοβικίου.

—'Ο κ. Γεώργιος Τσινόλης δασικὸς ὑπάλ. ἐκ Καλοβρύσεως καὶ ἡ διს Ἀν-

να Ζακοπούλου νηπιαγωγὸς ἀντήλ-
λαξαν ἀμοιβ. ὑπόσχεσιν γάμου.

— Τὴν 18-4-63 ὁ κ. Ἀνδρέας Ρόκας
ἐξ Ἀττικῆς καὶ ἡ δἰς Λευκοθέα Τζοβά-
ρα ἐξ Ἀγ. Βαρβάρας ἐτέλεσαν τοὺς
γάμους των.

— Τὴν 15-4-63 ἐτέλεσθησαν εἰς
Ἰωάννινα οἱ γάμοι τοῦ κ. Χρήστου
Λιόλη ἐκ Βουρμπιάνης μετὰ τῆς δίδος
Αἰκατερίνης Κορτζῆ.

— Τὴν 19-4-63 ἐτέλεσθησαν ἐν Κο-
νίτσῃ οἱ γάμοι τοῦ κ. Νικολάου Γιώτα
ἐκ Φούρκας μετὰ τῆς δίδος Εὐανθίας
Κίτση.

— Τὴν 21-4-63 ἐτέλεσθησαν εἰς
Ἰωάννινα. Οἱ γάμοι τοῦ κ. Ἐπαμει-
νώνδα Κοκοβὲ ὑπαλλήλου Ο.Τ.Ε. Κο-
νίτσης μετὰ τῆς δίδος Ἀνθούλας Πρω-
τοσυγγέλου ἐκ Παπίγκου. Εἰς Πύργον
ἐπίσης τὴν 21-4-63 ἐτέλεσθησαν οἱ
γάμοι τοῦ κ. Χαραλάμπους Κοσκινᾶ

μετὰ τῆς δίδος Ἀννας Τσάνου.

— Εἰς Βούρμπιανην ὁ κ. Γεώργιος
Παπακώστας μετὰ τῆς δίδος Σταμα-
τίας Σκούφια ἀντήλλαξαν ἀμοιβαῖαν
ὑπόσχεσιν γάμου.

— Ὁ κ. Ἰωάννης Γ. Λυμπερόπουλος
ἐγένετο πατὴρ ἄρρενος τέκνου.

— Ὁ κ. Δημητρ. Κώτσικος ἐγένετο
πατὴρ κορούλας.

— Τὴν 21-3-63 ἀπεβίωσεν εἰς Καρ-
δίτσαν ὁ ἐκεῖ καλῶς ἐγκατεστημένος
Ἀθανάσιος Νοῦκος ἐκ Πυρσογιάννης.

— Τὴν 31-3-63 ἀπεβίωσεν ἐν ἅνω
Κονίτσῃ ἡ ὑπέργηρος (93 ἔτῶν) Πα-
νάγιω Ι. Κουράσιου.

— Τὴν 12-4-63 ἀπεβίωσεν ὁ Ἱερεύς
Θωμᾶς Νικολάου, τέως ἐφημέριος τοῦ
χωρίου Καλλιθέας.

A. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΩΝ «Ο ΑΩΟΣ»

Ἀνακοίνωσις

Ἀνακοινοῦται ὅτι τὴν 26ην Μαΐου 1963 συγκαλεῖται Γενικὴ
Συνέλευσις τοῦ Συνδέσμου εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ξενοδοχείου
«Μπάγκειον» ἐν τῇ πλατείᾳ Ὄμονοίας καὶ περὶ ώραν 10,30'

ΘΕΜΑΤΑ: Λογοδοσία τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ
ἐκλογὴ νέου τοιούτου.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἥν δὲν ἥθελε παρουσιασθῆ ἀπαρτία ἡ
Συνέλευσις θὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην Κυριακὴν 2 Ιουνίου ἐ.ἔ.

ΕΚ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ